

PÒRTULA

AUGMENTA EL PREU DE L'AIGUA
AL PRIMER DISTRICTE

PARLAM AMB EL CENTRE MANUAL
SA FULLARASCA

MESTRE XESC VIRÓ
FA MEMÒRIA D'AQUELL TEMPS

UNA VETLADA PER A L'OPOSICIÓ

MARRATXÍ, PAISATGE A REDOLC
GUIA DE VICENÇ SARRIÀ

DES PENYES MALLORQUINES
MESTRE TERME

NEIX UN NOU EQUIP DE

NUMERO 145 NOVEMBRE 1994

Revista Cultural de Marratxí

Durant el mes passat ...

- Els americans envaiaren Haití.
- Morí Karl Popper.
- Nou accident a un pas a nivell.
- Polèmica amb el preu de l'aigua.
- Endarrerirem l'hora.
- Es va saber que només la meitat de les escoles ensenyen en Català.
- Una avioneta cau a la Casa Blanca.
- Els presidents de les autonomies parlaren al senat.
- Arzallus va dir que no accepta la Constitució.
- El GOB avisa de la creació de 30.000 places hoteleres més.
- Balears, la CA més inflacionista.
- En Fageda va dir que no donarà llicència a la nova presó.
- Comença la tardor.
- Els comerços de Palma varen dir que obririen els dissabte horabaixa.
- Es va casar el Conseller Flaquer.
- Es va saber que una secta satànica vol obrir delegació a Palma.

GAVIM

Que consti en acta...

- Les contínues pluges de l'octubre.
- L'augment desmesurat del preu de l'aigua a Pòrtol i a sa Cabaneta.
- Les Verges, encara.
- El boom de les penyes mallorquinistes.
- Els problemes que han donat els bolets verinosos a una veinada nostra.
- Els esglais que ens fa agafar Guillem Ramis del Pla de na Tesa; li desitjam que millori.
- Les bunyolades públiques arreu del terme.
- La convocatòria de les primeres jornades d'estudis locals de Marratxí.
- La festeta d'inauguració de l'apotecaria de Pòrtol.
- L'interès del grup socialista per col·locar una sèrie de persones fixes amb càrrec al pressupost municipal.
- La bronca interna entre PSOE i Independents sobre aquests llocs per a beneficiaris amb carnet gros.
- L'esperança que els regidors d'UIM siguin valents i no consentin que es crei una plaça només per tenir contents els altres.
- La inauguració de la informatització de la tenència de batlia del Pont d'Inca.
- La coa de palla de certs polítics quan no surten a la foto.
- La gran quantitat de canvis inexplicats de personal dins l'Ajuntament.
- L'inici de la presa de posicions de cara a les properes eleccions.

Cartes Obertes

SEMPRE L'AIGUA DEL CARRER D'OLEZA

Sa Cabaneta, 12 d'octubre, 1994

Vos agrairé que exposeu sa següent queixa en sa vostra revista **Pòrtula**: com a resident en es famós carrer Oleza (ja sabeu: tràfic a gran velocitat, cotxes que es dematí apareixen copejats, retrovisor romputs, etc. etc. etc.) ara li sumam es problema de sa pluja. Ja està bé que la necessitàvem, però no dins ses cases. No és un problema nou, cada tardor passa i estam un parell de dies llevant aigo i fang. De sa darre-ra ploguda encara queden restes. Malgrat que més o manco totes ses cases estan protegides per fustes i ses rebulleres taponades amb tovalloles i roba vella, s'aigo va entrar i va tudar tot el que va trobar al seu pas.

No fa falta ser molt llest per veure que sa carretera no està en condicions per que no s'acu-

muli s'aigo cada pic que plou. A part d'inundar-se, no se posa cap senyal perquè se redueixi sa velocitat. Així, es dia que no entra per sa seva pròpia força ho fa perquè els cotxes esquitxen.

Pregam una solució urgent d'aquest tema. Gràcies per sa vostra col·laboració.

Croac-croac

PUBLICACIÓ DEL GAE

El GAE (Grup d'Agricultura Ecològica a Mallorca) vos comunica la publicació d'un llibret sobre els arbres fruiters de castes mallorquines. És el recull del treball realitzat per tal que aquestes castes segueixin entre nosaltres com a part d'una riquesa cultural pròpia. Riquesa cultural en el sentit més estricte i més ampli de la paraula, riquesa afri-cultural, conreu de la terra, conreu de (>>24 B)

Els articles publicats expressen, únicament, l'opinió de llurs autors, els quals es fan responsables del contingut.

***

La Redacció no s'identifica, necessàriament, amb el contingut dels escrits publicats.

***

Recepció de material: abans del 20 de cada mes

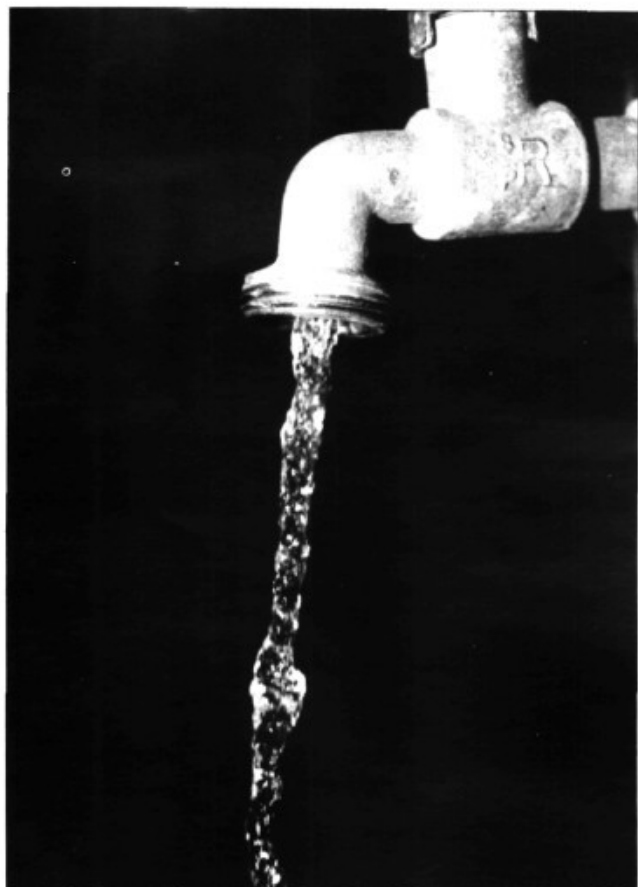
COOPERATIVA DE TREBALLADORES FAMILIARS DE LA PART FORANA

L'any 1990 la Mancomunitat Pla de Mallorca va convocar places de treballadores familiars, per realitzar les tasques en el servei d'ajuda a domicili. Els serveis socials d'atenció primària i el de promoció econòmica de la Mancomunitat, varen organitzar un curs de formació de treballadores familiars, on les persones integrants de la cooperativa berberem la formació i el títol de treballadora familiar. Aquesta formació h atingut una continuïtat amb el scursos que s'han anat (>>24 C)

CARTA OBERTA A «PÒRTULA»

En el número 144 de **Pòrtula** veim que «L'Estat de la qüestió» és dedicat a polsar l'opinió sobre la incineradora de Son Reus. A l'esmentat apartat hi apareix una nota on s'explica que **Pòrtula** s'intentà diverses vegades de posar-se en contacte amb el representant del PSM. M'agradaria matisar aquesta expressió ja que de la lectura de la nota redactada en to exculpori per la redacció, se'n podria desprendre -no és que ho pensi particularment- que jo puc haver estat descor (>>24 D)

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

foto, Joan Massot

Avui és notícia

Augmenten les tarifes d'aigua al primer districte

Amb l'aprovació del ple municipal es varen modificar les tarifes per aigua al primer districte.

A partir d'ara l'aigua que es consumeixi a Pòrtol, Sa Cabaneta, Sa Figueral i el Polígon costarà més cara. (més informació a la plana 4)

**AUTOSERVEI
CA'N CROSTA**
Pollastres a l'ast

C/ Major, 96
Tel. 60 22 59
Pòrtol

**PAPERERIA
S'ESTEL**

Dimarts horabaixa tancat

C/ Major 71
Tel. 79 74 40
Pòrtol

**CAFE
RESTAURANT
CA'N VERMELL**

Ara també pizzeria
**Vine a conèixer
les nostres
especialitats**

Tancat els dimecres horabaixa i els dijous

C/Oleza, 7 Tel. 79 79 08
Sa Cabaneta

DEL CONSISTORI

APROVADA LA MODIFICACIÓ DE TARIFES DEL PRIMER DISTRICTE

L'Ajuntament en ple va aprovar la modificació de les tarifes de subministrament d'aigua al primer districte, format per Pòrtol, Sa Cabaneta, Es Figueral i el Polígon Industrial. Amb el requadre que han fet seguidament sobra qualsevol comentari sobre el que costa l'aigua al primer districte i el que paguen al segon.

Consum mensual	Preu m3 1er districte	Preu m3 2on districte	% Diferència
18m3	65	48	- 37
35m3	80	55	- 45
50m3	100	68	- 47
70m3	125	90	- 22
125m3	140	90	- 55
200m3	160	90	- 78
201m3 o més	200	90	-122

FESTES LOCALS PER L'ANY 1995

Les dues festes locals elegides per l'Ajuntament pel proper any són el 17 d'abril, segona festa de Pasqua, i el 30 de juny, Sant Marçal.

EL TREBALL FORA DE JORNADA COSTA A L'AJUNTAMENT PROP DE DOS MILIONS DE PTES.

Pels treballs extraordinaris, duits a terme per part dels funcionaris i personal laboral de l'Ajuntament, durant el mes de juny varen haver de pagar la quantitat de 1.859.053,— Ptes.

EL PP-UM, DEMANA LA INSPECCIO D'UNES OBRES

A la comissió informativa d'urbanisme, el portaveu del PP-UM, Gori Bibiloni, va demanar que l'arquitecte municipal i un representant del seu partit inspeccionassin les obres dutes a terme per la empresa KAS al carrer «General Franco» d'Es Pont d'Inca.

DEL TERME

Moment de la inauguració (foto, Tolo Aguilar)

BON SOSEC, EMBARGAT

Segons notícies, publicades sobre la premsa de ciutat, el cementeri de «Bon Sosec» ha estat embargat per un import de 200 milions de Ptes. per part d'Hisenda. Aquest import sembla esser per deutes d'I.V.A. no pagat.

EXPOSICIÓ A BENEFICI DE L'ÍNDIA

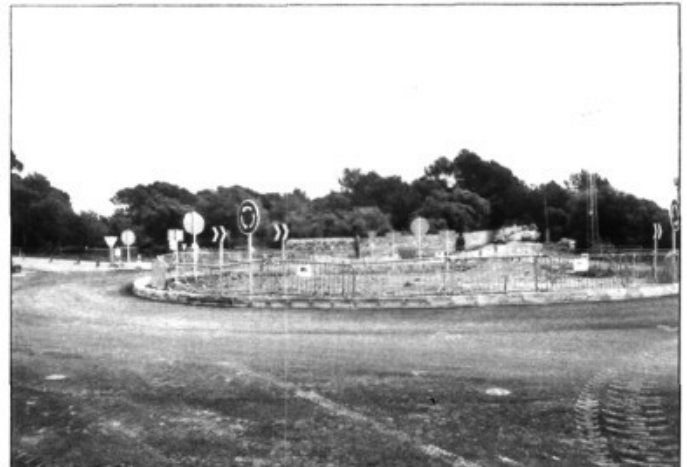
El passat dia 28 fou inaugurada l'exposició a benefici de l'Índia a «S'Escorxador» i podrà ser visitada fins el proper dia 13.

En aquesta exposició hi ha aquarel·les de Maties Sansó, J.Mascaró Munar, Miquel Montserrat, Joan Rosselló, i Sion Puigserver, així com també tapissos de Jerònia Moyà.

PUJADA A LLUC A PEU

Dia 25 de setembre tengué lloc la pujada a Lluç, com cada any. A la plana 18 hi trobareu alguns comentaris de la jornada així com informació gràfica.

ES FIGUERAL-CAN FARINETA

Foto, Joan Massot

INICIADES LES OBRES DE LA ROTONDA

Si el mes passat vàrem anunciar la senyalització de la rotonda de la carretera d'Inca, aquest mes vos podem dir que les obres han començat i estan molt avançades. Al ritme que duen, probablement, s'acabaran abans de finals d'aquest mes.

ASFALTAT DELS CARRERS D'ES FIGUERAL-CAN FARINETA

Aquests dies s'està duent a terme l'asfaltat d'Es Figueral-Can Farineta, l'import de les obres, segons el projecte tècnic aprovat pel Decret d'Alcaldia del mes d'Agost apuja a 29 milions de Ptes.

ES PONT D'INCA

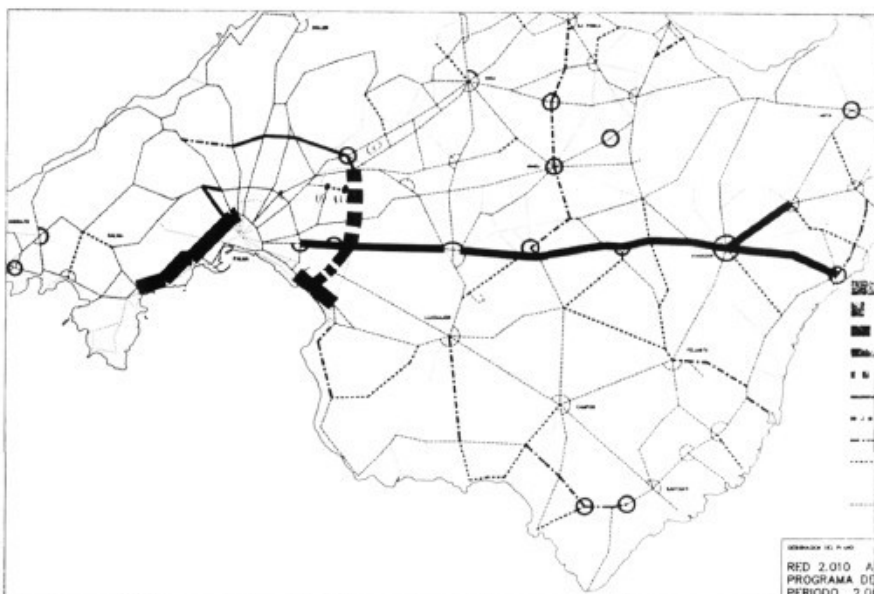
INAUGURAT UN NOU SERVEI A LA TENÈNCIA

Des de principis del mes d'octubre ja es pot treure certificat de residents, entregar instàncies o fer altes i baixes del padró municipal a la tenència d'Es Pont d'Inca.

Tot això és possible gràcies a la instal·lació d'un ordinador,

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

UNA AUTOPISTA PER DARRERE PÒRTOL?

Dins el pla de carreteres que ha fet el Govern Balear, corresponent al període de l'any 2000 al 2010 hi figura una autopista que ens afectarà molt de prop. Aquesta autopista està programada per unir l'autopista de l'aeroport amb l'autopista d'Inca, i segons el plànol, com podeu veure passa just per darrere Pòrtol, entre Puntiró i Pòrtol i acaba a la rotonda de Santa Maria, devora el cementeri.

- (1) Sa Cabaneta
- (2) Pòrtol
- (3) Santa Maria del Camí

La tenència del Pont d'Inca (foto, Joan Massot)

connectat amb els de l'Ajuntament, que fou inaugurat dins el passat mes. Amb aquest servei, s'evitarà als habitants del segon districte desplaçaments a Sa Cabaneta o dobles visites a la Tenència per poder-se treure un simple certificat de resident.

va celebrar una festa d'inauguració. Aquesta festa estava organitzada per l'agrupament juntament amb la parròquia. La festa comptà amb una gran participació del poble i dels altres agrupaments adscrits al MEiGM que assistiren a la festa per donar la benvinguda als nous escoltes.

El mateix dia es presentà l'escut d'aquest agrupament que fou realitzat per Vicenç Sastre i que podeu veure a la il·lustració.

ESCOLTES ESTRANGERS A PÒRTOL

El passat dia 18 d'octubre, un grup d'escoltes de diferents agrupaments d'Holanda i d'Anglaterra feren una visita a Pòrtol convidats pels de l'agrupament Soca-Arrel. Aquests escoltes que estaren una setmana allotjats a Sa Torrentera (Sencelles) han aprofitat per conèixer a fons Mallorca, i el dimarts 17 vengueren a Pòrtol. Al poble visitaren l'olleria de can Bernadí, on el seu propietari els va fer una demostració del seu art.

A la visita foren convidats a sopar. El sopar fou senzill a base de coques de trampó i verdura que tengueren gran èxit entre els visitants, també el pa amb oli i la sobrassada foren ben rebuts.

Pòrtol

FESTA D'INAUGURACIÓ DE L'AGRUPAMENT ESCOLTA SOCA-ARREL DE PÒRTOL
El dissabte dia 22 d'octubre, l'A.E. Soca-Arrel

L'escut de l'Agrupament, fet per Vicenç Sastre

FORN - PASTISSERIA

BON JORN

El millors productes i el millor servei

De dilluns a dissabte, de 7 a 13'30 h. i de 17 a 20h.
diumenge, de 7 a 14 h.

C/Queipo de Llano, 8 **79 75 72** Pòrtol

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

Del Pont d'Inca Nou

PROBLEMES AMB LES PLUGES AL CARRER D'OLICLAR

L'any 91 alguns veïnats del carrer d'Oliclar denunciaren una greu situació que els afectava a causa de les pluges, quan aquestes eren intenses. Segons pareix, en aquest carrer, a causa de la configuració del terreny, les aigües que es recullen a la part alta de la urbanització hi conflueixen. Això es deu a què els desaignaments no són suficients. Aquest fet provoca que, quan plou de manera considerable, s'aneguen alguns soterranis i garatges de l'esmentat carrer. Aquests veïnats exposaren ja l'any 91 una possible solució per resoldre aquest problema; consistia en fer una sèquia de costat a costat del carrer a l'altura dels números 25 i 28, coberta amb una graella metàl·lica i d'uns 50 centímetres d'amplària. També se suggeria la possibilitat de

fer-ne una altra a una distància prudencial per recollir els cabdals d'aigua quan aquests sobrepassassin la primera. Segons els veïnats, el carrer d'Oliclar ve a ésser l'embut d'altres carrers. L'Associació de veïnats des Pont d'Inca Nou, davant el problema ha decidit donar-hi suport i presentar a la Casa de la Vila una nova instància, ja que aquest problema no ha esta resolt en tots aquests anys.

JOSEP ANTONI CALVO

Dietètica Benestar

Productes alimenticis naturals
Productes dietètics
Complements vitamínics
Cosmètica natural
Herboristeria

C/ Cabana 33, local 1 tel 60 04 38
Es Pont d'Inca

Del Pont d'Inca

NOTICIES DE LA SALLE

NOU DIRECTOR DEL COL·LEGI

A l'inici d'aquest curs 1994-95 a la reunió del Consell de Direcció del Centre va ésser nomenat director el Germà D. Vicens Devesa.

El Germà Vicens és valencià, nascut a Alcoi. Va realitzar una formació inicial en aquesta casa del Pont d'Inca, finalitzant els seus estudis a València i a Madrid. Durant vint anys ha tengut relació amb l'activitat docent als Col·legis de La Salle de Paterna i Manises. Els darrers quatre anys els ha passat a Eivissa amb tasques de formació de Catequistes, formació de professors de religió i treballant amb joves marginats.

Sabem que li agrada molt la «mobila i espardenyes» i ha estat moltes vegades cap de campaments i animador de grups juvenils.

És dels qui diuen que les amistats profundes es fan al voltant d'una foguera una nit a la muntanya. També li agraden com a element educatiu els Grups d'Esplai i està molt content que al Pont d'Inca ja n'hi hagi un que funciona així de bé.

L'antiga escola de La Salle (foto, Tolo Aguilar)

ALTRES ACTIVITATS DEL COL·LEGI

A partir del mes d'octubre, a més de les ensenyances normals de l'Escola, s'han iniciat les activitats complementàries educatives i esportives d'Informàtica, Judo i Aerobic pels alumnes interessats a assistir-hi, i que es realitzen després de l'horari escolar.

També ha quedat obert el curs del Grup d'Esplai La Salle que es reuneix als locals de l'Escola. Aquesta activitat està destinada a la joventut del Pont d'Inca, siguin o no alumnes del Col·legi.

Per altra banda, els alumnes de 5è amb el seu tutor Germà Onofre Bergas varen efectuar una visita a la Fira del Temps Lliure, acompanyats de familiars dels alumnes.

Finalment s'han de consignar les Jornades de Convivència Cristiana que realitzaren els alumnes de 7è al casal de Cala Morlanda des del divendres vespre fins al diumenge de la primera setmana del mes passat.

E.

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

SOR JERÒNIA DEIXA EL MÓN INFANTIL

Sor Jerònia Obrador Socias es retira de fer escola. Però segueix amb nosaltres, a Pòrtol. Passàrem una estona i li demanàrem això:

Quants anys heu fet escola?

-A Sa Cabaneta 4 anys sempre i a Pòrtol 10 anys, però durant 7 anys m'he desplaçat a Sa Cabaneta.

Us agradaria poder seguir?

-Si, m'agradaria molt, però l'edat...

Quina edat tenien els al·lots amb els que fèieu feina?

-A Pòrtol fins a tres. Després de 0 a 2 anys.

Quina és la cosa que més vos ha agradat dels al·lots?

-Tot m'agrada; el seu riure, els seus plors...

Es seguirà fent escola?

-No.

Què fareu mentrestant?

-Ajudaré a la necessitat del poble.

(foto, Joan Massot)

A quants d'anys vàreu començar a fer escola?

-A devers 22 anys.

A quines edats heu donat escola?

-En un principi a una escola unitari. Però després al parvulari.

I xerrant xerrant, ens digué que volia agrair a tots els pares i mares que li haguin donat la confiança dels seus fills. I que això l'ha feta molt feliç. D'aquí on és, vos dona moltes gràcies.

I així passàrem una bona estona xerrant amb Sor Jerònia.

**Neus Bibiloni i Vich
Catalina Català i Serra**

CLINICA DENTAL

PONT

D'INCA

HORARI

Matins:

Dilluns, dimecres, divendres
de 10'30 h. a 12'30 h.

Horabaixes:

De dilluns a divendres
de 17'00 h. a 20'30 h.

Urgències:

Tel. 75 62 75

Avda Antoni Maura, 6
Tel. 79 40 36

(Centre Comercial)
Es Pont d'Inca

PETITS ANUNCIS

DE COMPRES, VENDES, LLOGUERS,
OFERTES, DEMANDES
TEL 60 31 44

ESCOLETA INFANTIL BUTZETES

Per a nins de 0 a 3 anys

C/Rector Llompart 68 Tel. 60 24 53
Sa Cabaneta

Des Pla de na Tesa

ESPLAI I ESBARJO AL PLA DE NA TESA

El passat dissabte dia primer d'octubre s'inaugurà el nou curs del Club d'Esplai Quart Creixent del Pla de Na Tesa. La jornada s'inicià a les 11:00 del matí i consistí en un dia a l'aire lliure que va discórrer a l'àmbit de la plaça de l'Església.

Les activitats s'adreçaren cap a tota una sèrie de jocs que feren les delícies dels participants. Alguns jocs foren espectaculars, destacant les pomes penjades de les cordes, les innumerables danses i les pomes dins farina i aigua, que feren lluir la perícia dels participants. La jornada comptà amb la col·laboració del bon temps que es pogué gaudir durant tot el dia.

JOVES UNIVERSITARIS

En un altre àmbit de coses cal assenyalar que el passat mes es feren públiques les llistes d'aprovat de Selectivitat i aquest mes d'octubre han començat gairebé totes les classes a la Universitat. Cal constatar que cada vegada són més els joves universitaris del nostre municipi amb els avantatges que això suposa. A pesar d'aquest increment, el curs a la UIB ha començat mogut amb la presentació de la moció de censura per part de Claustre'96, que per cert no guanyaren.

FESTES I BULLA

A més a més al nostre poble s'han celebrat diverses festes, una d'elles a la rectoria per a commemorar l'aniversari d'en Toni Ramis a qui els seus companys obsequiaren amb una festa sorpresa. La majoria de la gent que hi prengué part forma part del club de Bàsquet Pla de Na Tesa i el rector brindà l'espai perquè els joves es divertissin tot ballant amb les notes de les cançons de més actualitat. Una altra d'aquestes festes de joves es celebrà al Pont d'Inca, concretament a ca n'Esther! la qual obsequià amb aquesta diversió als seus companys.

Una altra diversió fou protagonitzada el dissabte dia 15 al Bar Gaudium, quan els joves volgueren celebrar la victòria dels juvenils i es reuniren en nombre de 35 per anar a sopar al bar que canalitza les expansions gastronòmiques dels joves.

Així doncs, ja ho veieu diversió i esbarjo no n'han faltat gaire al Pla de Na Tesa.

SEBASTIÀ BENNÀSSAR I LLOBERA

Serenates a la revetlla de les Verges (foto, Joan Massot)

SA FULLARASCA EXCURSIÓ ALCÚDIA - ERMITA DE LA VICTÒRIA (6-14 ANYS)

Hola Amics!!

Aquest mes de novembre tenim pensada una excursió molt interessant i divertida a l'ermita de la Victòria. Agafarem el camí que surt del Mal Pas i que voreja la mar fins a la pujada a l'ermita on gaudirem de panoràmiques de Pollença i Formentor.

Per reservar plaça podeu ingressar 700 pts al C/C 236129296 de Sa Nostra des d'ara i fins dia 18 que es tancarà el termini.

La sortida serà el dissabte 26 a les 9.00 hores des dels Garrovers, a les 9.10 hores des del Pont d'Inca i a les 9.20 hores des del Pont d'Inca Nou (davant el col·legi Blanquerna). La tornada serà el dissabte 26 a les 17.00 hores.

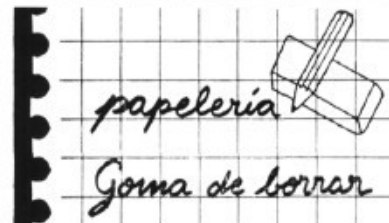
Passarem llista i esperam que no falti ningú. Fins dissabte!!

Carles Feliu

Restaurant Sa Cabaneta Especialitat en peix i marisc

C/ Jaume I, 23 Tel 79 73 60
Sa Cabaneta

Tancat els diumenges vespre i els dilluns

Regals, material escolar i d'oficina, premsa i revistes. Servei de fotocòpies, enquadernacions, plastificacions, segells de goma, servei d'impremta.

C/ Cabana, 67 Tel. 79 52 61 Es Pont d'Inca

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

CENTRE MANUAL SA FULLARASCA

Aquest mes passat vàrem tenir l'ocasió de parlar amb alguns representants del grup Sa Fullarasca. Aquesta associació, com ja sabeu, té el local a la plaça Secretari Bartomeu Riera, 2A a sa Cabana. Vos oferim el resultat de la conversa que vàrem mantenir amb ells.

-Quan i com va néixer la vostra agrupació?

Quan començarem li dèiem Centre Manual Es Garrovers. Ho duia la mateixa associació de veïnats. Ara bé, després ens deixaren de donar suport. Vàrem tenir la idea d'anar a l'ajuntament. Sa Fullarasca va néixer l'abril del 93.

-Quants sou?

Hem de dir que passa molta gent pel club perquè és una cosa voluntària. Hi ha gent que no fa feina amb els nins, sinó que fa part de la revista. Dels membres fundadors en queden tres.

-Parlau-nos de les coses que duis endavant actualment. Quines edats solen tenir els al·lots?

Tenim dos grups de nins. Un que va dels 6 als 14 anys amb el qual feim una excursió o una acampada cada mes. Hi ha un grup de taller als Garrovers i un a sa Cabana. També hi ha dos equips de futbol sala, un de cadet i un infantil. Amb aquest grup anirem a la Victòria el segon dissabte de novembre. L'altre grup va dels 14 als 17 anys. Amb ells volem fer sa Costera, de Cala Tuent fins al Mirador de ses Barques, a final de novembre.

De tota manera els grups d'edat no són tancats. Hi ha gent que surt amb els dos grups. Nosaltres aconsellam que els nins vagin a un grup o l'altre segons l'edat.

-A quin nucli marratxiner hi trobau més participació?

Sobre això es poden dir moltes coses. Cada vegada que ens pensam tenir un grup fet, hem de tornar a fer propaganda i cartells perquè la gent es dorm. Els nuclis que fa més estona que hi són van baixant de participació. Aquesta manca de participació pot ésser deguda que fa poc que començarem. A Cas Capità hi ha molta gent. Voldriem fer qualque cosa cada setmana, però és impossible.

-Heu tengut cap problema greu amb els nins?

No, cap ni un. A més, no només hi som per fer esplai sinó per intentar resoldre, si és possible, els problemes que hi pugui haver. També ens envien nins de serveis socials. A aquests els tractam exactament com els altres.

-Com va sorgir la idea de la revista? Com la feis?

Abans fèiem fulletons on hi havia molta lletra i poc disseny. La revista va sortir perquè fos més bo de dur. Vàrem decidir fer-ho amb màquina d'escriure i ho seguirem fent així.

Cadascun dels monitors redacta una part de les excursions que hem de fer durant el mes. N'hem fet una tirada de 100 exemplars amb la col·laboració de l'ajuntament.

-Quins projectes teniu ja en marxa per al futur més immediat?

Tenim programades moltes activitats com fer la representació d'un conte de Nadal, un torneig de futbol sala, anar a la neu amb els grans, la colcada dels Reis o l'aniversari del club; el pròxim estiu volem anar a Menorca. També hi ha Sant Antoni i les festes des Garrovers. Segur que ens deixama activitats, però ara mateix no les recordam totes.

-Hi ha coordinació entre els diferents clubs d'esplai de Marratxí?

No, hi ha molta descoordinació entre els grups. Per exemple, a l'hora de fer la colcada dels Reis es demanaven tres escenaris a l'ajuntament; l'any passat ja la vàrem fer conjuntament amb la Salle i el MIJAC. Esperem que engunay es repetesqui l'experiència i es facin altres coses. M'han proposat fer coses amb la tercera edat.

Els clubs d'esplai de Marratxí no ens hem juntat, ni hem fet cap federació. Tampoc ho volem. Volem que vengui la gent que li interessa.

-Què vos pareix Pòrtula?

Pensam que hi ha massa propaganda. Seria interessant que sortissin les activitats que s'han de fer per endavant i no només reculls d'actes que ja han passat. Trobam que està molt bé que s'hagi millorat la qualitat del paper. També s'ha de reconèixer que és un esforç molt gran dur una revista endavant.

JOSEP ANTONI CALVO
CATALINA BESTARD

Miquel Angel

Perruqueria

Horari:

dilluns, 9 a 15 h.

dimarts a divendres, 9 a 22'30 h.

dissabte, 9 a 16 h.

Dimecres horabaixa
preu especial 3ª edat

C/Major, 66 Tel. 79 77 38

Pòrtol

BEATIFICACIÓ DE MARIE POUSSEPIN

El col·legi Santa Teresa del Pont d'Inca (Marratxí) està de festa. Marie Poussepin, fundadora de la Comunitat de Germanes Dominiques de la Presentació, entitat titular del col·legi, serà beatificada el proper 20 de novembre a la basílica de Sant Pere. L'Església la proclamarà "Apòstol Social de la Caritat".

Nascuda a Dourdan (França) al 1653 d'una família dedicada a la indústria de la seda i la llana com molts habitants d'aquella ciutat, dedica la seva joventut a les obres de caritat i fa del taller familiar una escola de formació humana i professional per a joves d'escassos recursos econòmics.

El 1696, "inspirada per la Providència" deixa la seva ciutat natal per anar a viure a l'humil poblet de Sainville, aleshores devastada periòdicament per la guerra, la fam, les epidèmies i on la ignorància era molt extesa.

Allà funda, amb algunes joves pobres de la vila, "una Comunitat de la Tercera Ordre de Sant Domènec per a utilitat de la parròquia, per instruir a la joventut i servir als pobres malalts". La raó de ser de la seva comunitat és l'anunci de Jesuscrist a través del servei de la caritat. Així deixa a l'església, la primera comunitat dominica femenina de vida apostòlica i la posa sota la protecció de Maria, en el misteri de la presentació al temple.

La disponibilitat per atendre qualsevol necessitat humana du a les germanes, des dels orígens, a sortir de les pròpies fronteres. La congregació és avui present a 34 països d'Europa, Àfrica i Amèrica, donant el seus serveis de caritat a col·legis, universitats, hospitals, dispensaris, missions rurals, barris marginals, centres de rehabilitació i promoció, etc.

L'any 1867, la congregació arriba a Espanya i funda a Arenys de Mar un hospital i després un col·legi. El 22 de

setembre de 1903, nou germanes franceses arriben a Mallorca i es fan càrrec del col·legi Santa Teresa del Pont d'Inca. El centre ja existia amb aquest nom i el conserva a petició de la gent del lloc. Acull a nines pensionistes i mig pensionistes, poques al principi, però en un nombre creixent a mesura que el col·legi adquireix un bon nom gràcies a la seriosa educació que imparteix. La primera alumna, Margarita Riera, es també la primera jove mallorquina que ingressa a la comunitat. Moltes més la segueixen. En el transcurs dels anys, el col·legi ha crescut, s'ha adaptat als canvis i necessitats de cada època però es manté fidel al seu esperit primitiu i a la seva finalitat d'educar integralment, en ambient de família, segons una concepció cristiana, de l'home, de la vida, del món.

Per tal de celebrar l'esdeveniment de la beatificació de la seva fundadora, la congregació ha preparat una sèrie d'actes a Roma i França inicialment i després, a cada un dels llocs del món on es troba present. Oportunament convidarem les antigues alumnes i demés persones vinculades al col·legi del Pont d'Inca a les celebracions que es realitzaran a l'illa.

ANGELA ANTA

VETLADA POÈTICA

La revista de poesia **Vetlada Poètica** ha posat en marxa la confecció del número 3. Des d'aquí vos volem proposar que deixeu que la vostra veu arribi més enllà dels calaixos on teniu amagades les vostres creacions. Per això, vos convidam a participar-hi amb poemes, gloses, articles sobre poesia, dibuixos, comentaris de llibres, etc.

Si voleu, podeu fer arribar les vostres col·laboracions a la mateixa redacció de **Pòrtula** on, a més a més, vos obsequiaran amb el número 2 de la revista, que s'edità l'any 92.

Els coordinadors

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

L'AMO EN XESC VIRÓ

Mestre Xesc Creus, de malnom «Viró», no sap exactament la seva edat, només sap que és uns quants mesos més jove que el nostre darrer entrevistat, mestre Biel «Sipera».

Mestre Xesc malgrat els seus anys té els sentits ben vius, i encara que parli en un to baixet, és força conversador; si tot lo que mos digué durant la xerrada feta a ca seva el darrer mes d'abril ho haguéssim de posar aquí no bastarien quatre planes de Pòrtula.

Mestre Xesc, el fill darrer d'una família nombrosa, s'ha quedat sol. Fa uns anys morí la seva dona, na Rosa «Boneta», i ara viu acompanyat del seu únic fill Toni.

Quin any i a on vàreu nèixer?

A Pòrtol. I vàrem viure cas Coix, devora can Veiet. Passat cas Teixidor, llavors ve can Veiet i sa madona era sa comare de tot Marrabí i tot Sant Jordi.

Que vàreu nèixer l'any 97 o 98?

No me'n record.

Els dos únics llinatges Creus que hi ha aquí són els del Forn i voltros...

Mon pare, Toni Creus Serra, era cosí des vell des Forn i feia feina al camp i es des forn feia de pastor.

I voltros, éreu molts de germans?

Set germans i una germana, vuit.

Que vos recordau dels noms?

Sa germana Maria, casada amb n'Andreu Rosseió. Es major era en Jaume, casat a Sa Cabaneta a can Putxet. Es segon era casat amb una filla de mestre Tomeu *Enriqueta* i vivien a Sant Jordi. En Miquel casat amb madò Paula, en Joan casat a can Bernadí, en Toni era casat a can Toni Ros. Era Toni *Pau* i qualsevol animal verinós saludava una botella i qualche cosa més que hi posava i curava ses picades.

De fadrí sempre vàreu viure a la casa de devora cas Coix?

Sí i tots hi varen morir. Ma mare va morir devora ses cases d'en Gregori es fuster.

I de petit, vàreu anar a escola?

Però no vaig aprendre res. Vaig anar a escola damunt aquestes cases que fan tanta obra, cas Bonetes, aquí hi feien escola, mestre Jaumet de Son Pi, i a aprendre ses oracions a sa vostra casa. I vaig combregar a Sant Marçal.

I d'aquell temps, de quan éreu nin, quins records teniu?

Vaig fer d'oller a can Palou que un germà hi va fer sa vida casi, casi. És molt antiga, però encara és més antiga can Vent, perquè jo no l'he vist fer, però sí he sentit dir que era can Vent. I hi posaren la Trinitat, sa patrona dets ollers, perquè guardàs es forn i no es pegàs foc allà.

Vos recordau quan varen posar aquella imatge de la Trinitat?

Sí, però no me'n record quin any. També me recorda s'Escola Vella; se va posar sa primera pedra; o era sa senyora de Puntiró o era sa senyora marquesa de son Verí.

(foto, Joan Massot)

Quan feren es convent, vos deu recordar...

Sí, i vaig treure moltes senallades de material perquè sa monja cada diumenge a tots es carros que hi havia a Pòrtol els enviava a cercar un viatge de mitjans a son Sunyer i les hi regalaven i noltros al·lots trèiem es material i cada un parell d'hores una galleteta i una copeta de no sé què, d'això me'n recorda com si fos ahir, i aquesta monja quan ho va tenir tot arreglat la se'n varen dur, ses firmes no bastaren per aturar-ho.

I vós, sempre vàreu fer d'oller?

No, de tota casta de feina i vaig anar vuit anys a can Estela, m'hi va menar mestre Tomeu *Beneta*, que aquest per mi hi va estar cinquanta anys. Es senyor li deia "mestre Tomeu agafau una rajola i sa senalleta i anau a qualcun que hi ha un mestre que deu molts de doblers i vos hi podeu estar tot lo dia fins que el trobeu, sa qüestió que en dugueu qualcun". Mestre Tomeu arribava allà, hi tocava i demanava si hi havia es mestre, i sa senyora o sa criada deia no, i ell s'amagava perquè era pel Terreno i era un portal que se n'anava a s'altre carrer i s'amagava i as cap d'una hora o dues, tornava tocar, "no és vengut" contestaven, i ell l'havia vist, demanava "quan tornarà?", "a la una" li contestaven, "bé" deia i se'n tornava. Quan tornava li deien "no hi és", i ell els contestava "no m'enganeu perquè l'he vist". Quan el veia li deia "es mestre m'envia a veure si podríem liquidar". "No, ara no" li contestava. "Idò, quan?" és mestre Tomeu qui xerra. "Ja passaré demà" contestaven. "No, i passau cada dia, jo vos veig, però vos heu d'aturar" deia mestre Tomeu. I va passar un dia o s'altre i en va dur la meitat, però no varen quedar cabals i torna-m'hi i tornava a fer lo mateix, i li donava cinc duros as mestre, i cada dia hi tornava i aquell mestre li deia "demà passaré". "Sí, però vos heu d'aturar i no vos aturau" deia mestre Tomeu. I va arribar a fer tots es doblers, mestre Tomeu i jo.

I d'aquell temps quan éreu petit, vos recordau la primera vegada que vàreu anar a Ciutat?

Uh! hi vaig anar que tenia un conco que menava es tren de mules de son Verí. Em varen posar dins un sac quan arribaven a sa porta de Sant Antoni i va dir "no punyigueu aquí que hi ha un al·lot". Això me'n record igual que si era avui.

Vàreu fer el servici quan va tocar?

Sí, i vaig anar a l'hospital que vaig tenir ses febres i vaig jeure noranta dies. Jo vaig estar recomanat d'un capità i quan vaig entrar a n'es servici ma mare i l'amo de son Seguí me varen

L'amo en Xesc amb l'autor de l'entrevista (foto, Joan Massot)

recomanar a aquest capità i es nin des capità va destapar que sa llet que mos donaven a l'hospital hi havia lleixivet dedins. Li deien en Matxet de Son Sardina, idò aquest nin, va dir a sa mare "aquesta llet que mos donen aquí no és com sa que mos duen a ca nostra". I sa mare li digué "no diguis res i farem una prova". Al cap de dos dies o tres aquell nin va dir "Mumare, aquesta llet no és com sa nostra" i fan una prova primera i va marcar es graus que tocava emperò no va poder triar sa brutor. I es capità va dir que fessin una altra prova per veure aquesta brutor de què és, i feren una altra prova i varen trobar lleixivet. I era s'any des grip i en varen enterrar a mils. A Palma varen haver de posar un altre cotxo que no bastava es que hi havia posat. I amb aquella prova varen treure sa brutor i aquell que duia sa llet li digueren que no tornàs posar carro de llet i una multa. I a jo aquest capità i l'amo de son Seguí em varen treure per inútil i després de noranta dies vaig fer trenta quilos, no menjàvem, molta diarrea, si no me treuen hi hagués quedat.

Quin dia vos vàreu casar?

Només me recorda que era l'any vint, es dia de sant Joan.

I ses noviances on les vàreu fer?

A cas Tord i sa dona era *Boneta*.

I vàreu venir a viure aquí?

Sí, de nuvií, l'any vint hi havia aquell vicari de Santa Maria. Es diumenges deia "avui feim unes quaranta hores, mestre Tomeu, només serà mitja horeta i llavors tornarem fer trucs", i jugava amb noltros, això era es jovent d'aquell temps.

I en aquell temps, quan festejaveu, què feieu?

Molta bonda.

Vós no deguéreu anar a cap guerra, però n'hi degueren anar molts...

Uh! A Cuba, un conco meu hi va anar. Jo per mi hi estaren vuit o nou anys, mestre Barrera, mestre Moradui, jo no sé quants n'hi havia de Pòrtol.

D'aquells temps vos recordau de coses que passaren, quines coses especials vos cridaren s'atenció?

Uh! Anàvem a mercat a peu. No hi havia per davallar.

Heu vist moltes coses, el rei, en Romanones, en Maura, sa República, en Franco, lo d'ara. Quan trobau que vivíem més bé?

Llavors. Només és que vaig veure una cosa i no em va agradar. Sa plaça de toros, hi anàvem i pagàvem una pesseta per entrar. He vist el salt de la garrutxa, hi va morir un torero, i va ser que sa senyora d'un rei va dir que no ho havia vist i li varen dir que no es podia tornar fer, però paraula de rei, i ho va tornar fer i el mataren.

Trobau que en aquell temps es vivia més bé?

Sí. Lo que pentura passàvem un poc de talent. Tothom era pobre.

Éreu nat quan varen matar aquells que varen fugir?

Que tot Pòrtol va tirar macs o pedres. Dos morts els posaren al trispol amb una flassada i les se'n varen dur. En mataren dos i un altre ferit. Sa cançó diu:

*A Pòrtol no tenen por
de batles ni regidors
de tres ne mataren dos
i a s'altre li feren bo.
N'hi havia un de Costitx
i s'altre de Girona
i escrivien amb una ploma
de sang que duia pes dits.*

Es batle era mestre Martí Barrera i va dir: "Al-lots no reculeu que mos mataren a tots". Perquè ells duien una carabina perhom.

D'on l'havien agafada?

Els fugiren de sa presó i un de Pòrtol les va menar aquí. Ells no volien que els matassin però volien fugir.

Quin va ser el primer cotxe de per aquí?

Llavors només hi havia quatre someres. A can Monjo tenien un trast a Palma que venien olles i varen dur per Nadal un regal de Barcelona, una bicicleta pels al-lots, i en veien d'esclats i ells s'esclataven de riure i va esser sa primera bicicleta que hi va haver a Pòrtol.

Es cotxo primer te diuen que va ser en Sales i altres te diuen que no era en Sales que era es de son Verí.

I a Pòrtol vos recordau des cotxes que hi va haver?

Feren unes proves de cotxo per Nadal, tots volien anar a ses titeres i per ventura can Marçal un, mestre Mateu Verga un altre, en Parró un altre duien passatges per anar a Ciutat.

L'amo de can Calet encara no el tenia?

Jo tenc por que ja no el tengués.

Ara vós, quin desig teniu, què voleu ara?

Jo no sé què li he de demanar ara. Poder fer es cent anys si Déu ho vol.

Amen i que ho poguem veure tots.

GUILLEM MASSOT I CAPÓ

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

VETLADES A CAN PERE D'INCA

Les vetlades a can Pere d'Inca han arribat al seu primer aniversari amb la que celebrarem dia 14 d'octubre. El convidat d'aquesta va ser Gori Bibiloni, el cap de l'oposició a Marratxí i president local del Partit Popular. El dibuixant Vicenç Sastre ens acompanyà com a col·laborador de *Pòrtula*, i val a dir que entre el convidat i el col·laborador, la conversa no defallí ni un moment.

Si hi ha una expressió que pugui definir la vetlada amb propietat ha de ser la d'esmolat la garrova, perquè aquella nit es parlà molt però, més que res, de garroves. El motiu d'això és que Gori Bibiloni té una empresa dedicada a la transformació del garroví (llavor de la garrova) en goma. Recentment la seva empresa ha estat premiada per la Cambra de Comerç, per l'aprofitament d'un producte natural i la utilització de tecnologia avançada.

Sembla que el tema de la garrova no guarda gaire interès, però durant la conversa es va demostrar que pot ser apassionant: té aplicacions en medicina i farmàcia, en alimentació d'humans i d'animals, és bona per fer alcohol; la goma del garroví s'aplica en pirotècnia, en senyals lluminosos marítims, etc. El garrover és un arbre que ara es torna a sembrar molt a Mallorca per les propietats del seu fruit i perquè protegeix la terra de l'erosió i del foc: davall els garrovers es manté molt la humitat i les fulles que en cauen es podreixen ràpidament. Al costat del pi, que és un arbre improductiu i molt combustible, el garrover ofereix grans avantatges.

L'agricultura també ocupà part del diàleg: Mallorca és terra de secà però l'han volguda convertir en reguiu, cosa que ha trastocat i ha estroncat les condicions naturals del terreny; la pitjor conseqüència d'això és l'assecamment dels pous i la salinització de l'aigua. A força de substàncies químiques, d'insecticides i herbicides, els fruits que en resulten són fins i tot nocius per a la salut i el subsòl resta irreparablement contaminat.

Gori Bibiloni considera que el model turístic que s'ha seguit a Mallorca ha estat precisament un model nefast que hatengut l'única pretensió de fer grans negocis en poc temps, sense visió de futur. Aquest sector, com tota l'economia de Mallorca, només es pot redreçar amb la culturalització i la conscienciació de la gent, és a dir: amb les generacions que

LES RAONS DE L'OPOSICIÓ

Gori Bibiloni (fotos, Joan Massot)

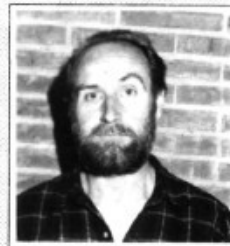
pugen i que han rebut una altra educació.

No va ser fins després de sopar que aparegué el tema més coent: la política de Marratxí. Gori Bibiloni troba que el problema més greu de Marratxí és l'urbanístic i que l'actual govern municipal no ha fet res per solucionar-lo. El grup de l'oposició ha insistit molt que era necessari fer un Pla General, però el grup governant no n'ha fet mai cas. L'afany creixent d'urbanitzar, segons l'oposició, ha estat el gran fracàs de l'Ajuntament.

Gori Bibiloni es va aficar en política amb la intenció de fer feina per Marratxí, però diu que les coses no han estat així com esperava i que ara se sent desil·lusionat perquè l'Ajuntament no informa, no escolta i no accepta crítiques. Una de les qüestions principals que manquen a Marratxí és la participació ciutadana: no hi ha interès per part de l'Ajuntament de mantenir contacte amb les associacions i entitats ni d'establir-hi una col·laboració que seria molt profitosa.

Davant la proximitat de les eleccions municipals, Gori Bibiloni es reserva la possibilitat de presentar-s'hi. Tornarà encapçalar una llista si troba les persones adequades, que tinguin moltes ganes de fer feina i que no siguin només voluntaris «per encalenticar la cadira del poder». Opina que les llistes haurien de ser obertes i que tots els polítics, després de 8 anys de poder, ja no tenen més idees.

La vetlada d'octubre va ser llarga i densa de continguts. Ecologia, economia, agricultura, tècnica, política, Marratxí, etc; el cas és que es va confirmar una vegada més que les tertúlies a can Pere d'Inca són una bona manera de conèixer la gent i que el factor sorpresa no hi falta mai: la intenció era parlar sobretot de Marratxí i per poc no

ESTIMATS PORTULARIS:

No fa gaire, vaig sentir a dir, o potser vaig interpretar que totes aquelles clàssiques tertúlies de vell cafè havien estat la cosa més vana i fútil del món. No em va passar per alt aquella observació. Jo, que no vaig viure aquell temps, ni conec bé les circumstàncies, puc creure el contrari, perfectament. Aquells cafès foren un fòrum valuós en un temps en què crec que ni els diaris, ni la literatura, ni les places públiques no podien servir a la necessària comunicació de les inquietuds.

Avui en dia, aquí i ara, ens trobam en un entreforc de circumstàncies socials i polítiques que em fan pensar que necessitam d'un enfortiment, d'una recuperació de les més sanes arrels democràtiques. Hi ha una erosió per abús o per desús de molts valors com la veritat, la passió, la solidaritat, la participació... Hem fet cessió per sempre de les nostres opinions, del dret a que el nostre pensament sia tingut en compte?

Jo pens que hi ha un alt grau d'insatisfacció social perquè hem cregut de bona fe que altres persones podien representar el nostre pensament i la nostra acció. Hem malgastat una ocasió i hem de refer els camins.

No és cert que no poden ser una inanitat, un esforç buit, les tertúlies a la plaça, a la cantonada, a la llum del dia, i a plena veu? No és ver que hem de usar tots els foros a l'abast per fer sentir l'esperit de les paraules?

Podem començar per assajar el diàleg amb la nostra consciència, i llavors no delegar ni imposar mai la paraula. Res de nou, veritat?

VICENÇ SASTRE

en surt més que el record del gran garrover centenari que hi havia dins Son Alegre, on ara hi ha un caramull malgirbat de formigó que s'anomena Bon Sosec.

JOANA MARIA MATAS

No exploteu els pous per sobre de la seva capacitat. Evitareu que s'exhaureixin o es salinitzin.

GORI BIBILONI, L'HONESTEDAT PER BANDERA

Gregori Bibiloni i Juan va néixer fa quaranta-set anys a sa Cabaneta i sempre hi ha viscut. És casat i té una filla i un fill.

Després del batxillerat realitzà estudis de comerç, peritatge i professorat mercantil i especialització d'informàtica i més tard en comerç exterior. Actualment passa la vida professional entre el Polígon de Marratxí i el de son Castelló exercint d'empresari i d'assessor fiscal.

Dedica el **temps lliure** a la fotografia i al golf. En altres èpoques s'ha entusiasmada per l'aeromodelisme i també li agrada el bricolage, "culejar" com diu ell. Començà una col·lecció de segells però ho deixà aviat arraconat. Únicament pertany a associacions de tipus professional, exceptuant un grup d'opinió privat amb el que també practica el golf.

No és amic de **viatjar**, si ho fa és quasi exclusivament per motius de feina.

Li agrada la **lectura**, especialment la de caire històric, però confessa amb tristor que darrerament només es dedica al BOE i, això sí, a tota la premsa diària, d'informació general i local i premsa econòmica.

Sol escoltar molta **Música**, bàsicament la clàssica i la "del seu temps", Beatles, Shadows i altres conjunts de moda de la seva època estudiantil, quan també formà part -com a bateria- del grup cabaneter *Kriptons*. Destaca Mozart i Beethoven i si hagués de triar una peça es decantaria per la *Novena*.

Li agrada veure una pel·lícula bona encara que considera que el **cinema** no és la seva passió. La darrera que li va agradar és *Esencia de mujer* d'Al Pacino.

De la **TV** opina que és molt dolenta per no dir desastrosa i no en destaca cap cadena ni cap programa.

De **cuina** tria els enciams i la verdesca en general. De tota manera, li agrada tot tipus de cuina que no tengui gaire verdura bullida. Un plat especial, els fideus.

Com a **esports** practicats, el golf, sobre tot per caminar i durant l'hivern

excursions per la muntanya. Com a seguiment també el golf i una mica el futbol

Diuen que la seva principal **virtut** és la serietat i l'honestedat, encara que reconeix com a **defecte** que voldria que els demés fossin com ell. No recorda que li hagin dit res massa dolent; el **millor** que ha sentit, que és un bon professional.

Entre les coses que l'han **marcat** recorda un consell del professor Alejandro Onsaló, el qual deia que estudiar per fer una carrera no és "empollar" uns llibres, sinó senzillament sebre, en el moment que hom tengués un problema, a qui o on havia d'acudir per resoldre'l.

Voldria que el **recordassin** com a un bon home.

Valora tres **personatges** històrics de la mateixa època: John F. Kennedy, el Papa Joan XXIII i Martin Luther King. Com a personatge actual tria en Gutiérrez Mellado per la persona que és perquè creu que ha demostrat que té uns ideals i que aquests són els que realment l'han fet viure.

En les persones, en general, **valora** la honestedat. També creu en la intel·ligència i en la flexibilitat.

En broma diu que la seva **il·lusió** és poder arribar a retirar-se. Més seriós assegura que no té gaires il·lusions però que li agradaria arribar a tenir una indústria mallorquina puntera a nivell mundial.

El que més li agrada de **Pòrtula** és la constància. El que manco és que no dugui més articles d'opinió, que els

SOBRE LA VETLADA

M'hi vaig trobar molt bé. Crec que les persones que hi havia estaven a l'altura que jo esperava. Me'n vaig anar molt gratament sorprès perquè tenia certa opinió d'unes persones i gràcies a aquesta vetlada la vaig canviar totalment. Entenc que això hauria de prosperar en el sentit que a través d'aquestes coses la gent es pot conèixer més i saps com pensen i quines idees tenen i tot plegat t'ajuda a això, a posar cadascú al seu lloc. Ho vaig trobar interessant.

GORI BIBILONI

col·laboradors o la redacció no es "banyin" més.

Parlant de **Marratxí** hi veu dos problemes principals, l'urbanisme i la circulació. Creu que aquests són els que s'han de resoldre d'una forma més urgent.

El seu **historial polític** és curt, des de que és a l'Ajuntament, a partir de les eleccions del 91; abans no havia estat mai dins la política, ni afiliat. Actualment és el president del PP a Marratxí.

Per a ell **política** és primer de tot servir a la gent. Diu que no s'hi dedica sinó que va entrar-hi per poder fer un servei al poble de Marratxí amb el tema pressupostari, després no va poder ser així.

El principal defecte que veu dins el món polític és que la gent hi va per servir-se'n. La gent vol servir-se de la política per fer-se ric; d'aquí surten tots els demés problemes.

Opina que el més positiu del seu grup és el diàleg permanent i la diferència d'opinions que sempre ha arribat a una unitat. Com a negatiu destaca que després de les eleccions es va produir una divisió entre diversos grups fins que es varen arribar a situar a un lloc concret.

Si hagués de triar un altre partit hauria de ser de centre i amb un cert caire nacionalista però no en la seva totalitat.

Ja per acabar, Gori Bibiloni pensava que li demanaria com tenia el futur polític; i és que tanmateix ja coneixiem la resposta: encara s'ho pensa i no té cap decisió presa. L'interrogant segueix present.

Biel.-

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

Mallorca Universal

Què hi trobareu aquest mes?

- * La gent del Born parla de la relació entre premsa i política
- * Joaquín Prat, passejant pel Born
- * Ens acostam al Dijous Bo d'Inca
- * El batle Armengol, l'orgull d'esser inquer
- * Una estona amb el pare Miquel Colom, poeta
- * Del Puig de Santa Magdalena a la fàbrica artesanal de galetes i congrets passant per les gerrerries
- * Josep Amengual parla de la seva vida esportiva
- * Llorenç Vich rememora la *Llorençada*
- * Què sabeu del DCVB?
- * Mallorca i el seu patrimoni naval
- * Wonderbra, els miracles del segle XX

... i encara més coses

**Cada mes al vostre quiosc
o a ca vostra mateix**

Voleu ser subscriptor?

Mallorca Universal

Tolo Ferrà SL NIF B07678915 Passatge Cantàbric 11,3,2 07007 Palma

Editor: 26 16 18 (Tel i fax)

Redacció: 79 78 70 (Tel) 79 74 36 (Fax)

Aptat Correus 111 - 07610 Can Pastilla

Subscripció
col·laborador
6.000 ptes
a l'any

Nom _____

Enviau
les vostres
dades i taló
a nom de
Tolo Ferrà SL

Adreça _____

Codi Postal _____ Població _____

MARRATXÍ, PAISATGE AGREDOLÇ (I)

Vicenç Sastre

Una visita en bicicleta, i a peu a retalls de natura i història que sobreviuen al ciment i a l'abandó.

Avui encetam el que desitjam que sigui una petita sèrie de rutes que ens poden donar a conèixer un poc millor el nostre Marratxí, des del realisme d'un visitant interessat. Indefectiblement trobarem de tot, de lo bo i de lo dolent. Esperam que més d'un les posi en pràctica, a les nostres propostes, i encara trobi coses noves...

De Sant Marçal al camí de Bunyola

Un bon punt de trobada, si anau en grup, és la carrera de l'Església de Sant Marçal. Iniciam la nostra ruta per la carreterona que du a la de Sencelles (dita també de Muro), ran de la rectoria del temple, en suau baixada. Al poc temps tocam el pla de son Cós. És com a prest per fer una aturada però és un bon lloc si heu partit de bon matí per veure diverses espècies d'ocellets de prat i de ribera: cucullades, oronelles, títines, xàtxeros, mèl-leres, casarrotges, vitracs, busquerets, passarells, cadernerres,

El camí de sa Bomba

menjamosques, ulls de bou, bosquetes, boscarles,... armats de prismàtics, cercau pels camins pròxims, vora les bardisses, prop de les síquies humides,... siau discrets i respectuosos. No heu de fer malbé ni tancats ni sembrats. A la dreta. Trobam l'entrada a les cases de son Cós, que seran motiu d'una pròxima sortida.

Passam sobre l'autopista, que avança de cap contra es Pou des Coll. Podem veure, a la dreta, perfilada per dues palmeres la caseta de sa vinya de son Cós, que té una traça especial envoltada de prats d'un color canviant al ritme de les estacions.

En el creuer d'enfront, voltant a l'esquerra, cap a la carretera d'Inca. Si voleu allargar una mica la ruta (3-4 kms) podem desviar-nos a la dreta un pèl per entrar tot d'una cap al llogaret de Marratxinet, que té una arquitectura ben conservada: teules pintades a can Vador, algunes cases amb bells portals rodons, uns quants exemples de construccions populars harmonioses (fets avui no passarien de ser vulgars "adosados"), un molí de sinia, l'antiga font de capell, l'oratori, la possessió antiga. I també hi trobarem els xaletets i casetes "d'aperos" que floreixen per tot arreu, com una buranya. Un camí porta a la

carretera (1) d'Inca, un altre a la travessia asfaltada (2).

En el creuer de la carretera principal, seguim vers el creuer Bunyola-Sencelles (3). Abans, podem fer una breu visita al camí de Sa Bomba, l'anomenat camí de Coanegra (4), també

Caseta de sa vinya de son Cós

té un tram de bell i vell empedrat, de lloses arrodonides i ben engostades. Venint de la capital, Palma, devia fer la funció de comunicació amb pobles del Raiguer, enllaçant amb Alaró, Binissalem, i potser fins a Pollença o Alcúdia.

També es pot visitar, si és obert, son Sureda(5) per un camí un poc més enllà. És una antiga possessió, molt reformada, que té una torre opulenta i un portal forà barroc. Domina, des de la seva carrera enlairada, una bona part de la plana de Marratxí i la serra.

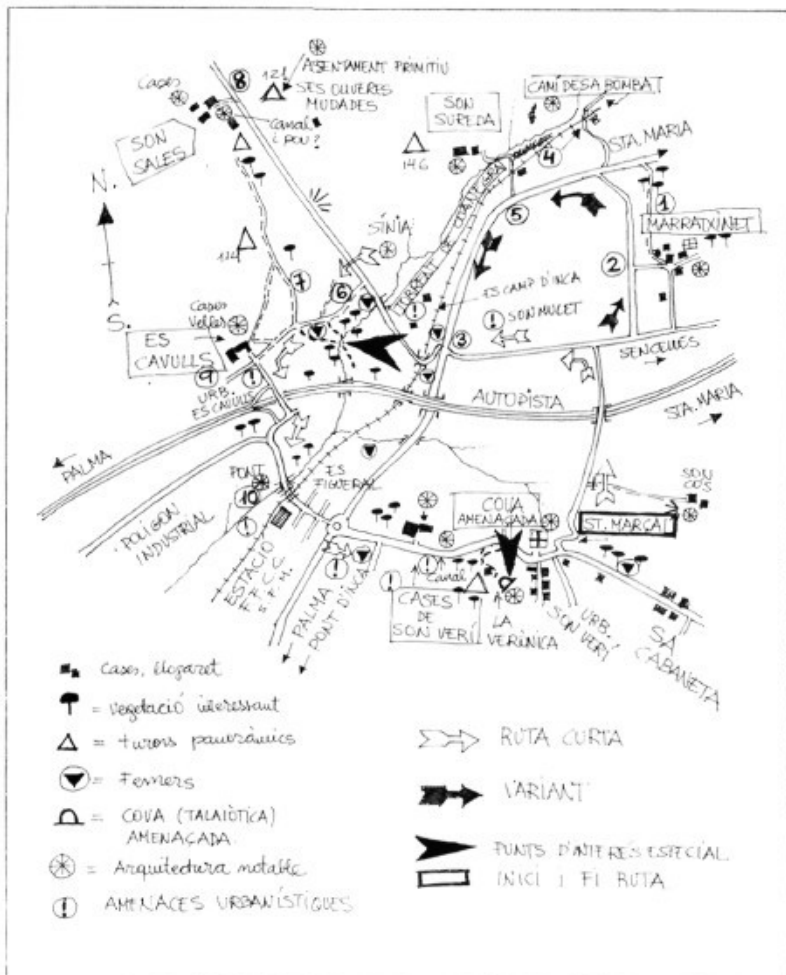
Ens plantam en un tris-i-no-res, al creuer del camí de Bunyola (3). La carretera passa sobre la via del tren per un pontet. Els voltants romanen estibats d'abocaments de residus domèstics i "escombros". Una vergonya que les autoritats no saben eliminar, amb fermesa. Més enllà, la carretera passa sobre el torrent de Coanegra. Aquest lloc és un autèntic abocador. Vora el torrent, a l'esquerra arranca el camí des Caülls, tot seguint el torrent pel costat de la dreta (6). El propietari ha hagut de barrar el pas als vehicles per causa de la degradació del lloc per culpa dels abocaments de brutícia. En direcció a Bunyola, a les clotes de son Sureda, trobarem una vella sinia, acompanyada d'uns arbres.

Entram per aquest camí i voltam a l'esquerra, vers els grans arbres de ribera que veim a la vora del solc del torrent. Entre les mates i els ullastres, sobresurten els polls (populus migra), de fulles verdoses que onegen a la brisa.

Una catifa de vegetació verda folra el sòl: molinet, cards, lletsó, pare i fills, albons, vidalba, margalidetes, alexandrins, moises, rotgeta, aritja, gramínees, rapa, adricòria, fonoll, gavarra, asots, corritjola, ruda, abatzeres, joncs,... més enllà, pels camps dels voltants, diversos exemplars de pins i garro-

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

urbanització des Caülls, gegantina, l'autopista, l'accés al polígon, la degradació dels petits pinarets del voltant i de la vorera del torrent de Coanegra (un altre abocador i lloc molt visitat per caragolers i escopeters)..., l'estació abandonada i desfeta (vaja una postal d'entrada a Marratxí!)... Menció a part hem de fer del pontet oblidat sobre el torrent (10). És un exemple valuós d'arquitectura civil funcional, que s'hauria de rehabilitar i preservar. Estic casi segur que el trànsit dels pesats camions de càrrega acabaran amb la seva anyosa carcassa abans que un eficient funcionari no se'l carregui, enterrant-lo baix el formigó. Travessam Es Figueral, veient a l'esquerra la Capella nova, bella construcció de possessió adaptada i consagrada al culte, i passam la cruïlla de la carretera Inca-Palma. A l'esquerra, una mostra del que podrien ser molts espais de Marratxí: pinars íntegres i esponerosos, com els que es preserven davant les cases de son Verí, d'arquitectura antiga i voluminosa, encara que empobrida exteriorment per les reformes; destaca el perfil de l'antiga torre, modificada. Les edificacions pageses són a l'ala Est. També descobrim, per damunt del mur l'era (de vacances eternament) i la canaleta que portava aigua a les cases.

Més a dalt, a la dreta, s'alça el turó boscos de la Verònica, amenaçat per la urbanització. Un camí que surt del pla de Sant Marçal du a dalt. Allí hi ha una caseta del garriguer i davant d'ella, a 20 passes, hi descobrim una cova, mig enderrocada pel temps, i defensada per columnes de construcció. Restes de ceràmica i ossos revelen la seva antigor. Potser ningú la sap aclarir amb certesa. Sembla que hi ha una

vers fan present el seu perfil solitari i ferm. No és estrany veure el volar del puput, de la mèl-lera, del xoriguer o de les milanes.

Aquest paratge, des del camí de sa Bomba fins el Polígon de Marratxí mereix pels seus valors (potenciables si es recupera de la degradació que l'afecta) rebre una protecció real de l'administració. És un oblit més de la llei d'espais naturals que ha "desconegut" llocs com aquests, de grans valors ecològics, arquitectònics i històrics.

Prop del camí de les cases, trobam un femer-crematori de residus. Aquí aprop hi ha una cruïlla(7), a la dreta que ens permet una curta passejada pel turonets del sud de Son Sales. Si volem visitar aquesta antiga possessió (la glosa diu que és la més vella de Mallorca) millor seguir 1 km més enllà, cap a Bunyola, per la carretera(8). Té un antic pou (àrab?), canaleta monumental, aljub, cases rústiques i edificacions de totes les èpoques. Fins i tot es poden endevinar en una volada teules de moro, pintades. A l'altre costat de la carretera, un turonet anomenat de les Oliveres mudades, és un assentament prehistòric molt destruït.

Les cases dels Caülls(9), de les que parlarem amb més detall en un proper reportatge, s'estructuren entorn d'una clastra rústica, amb una original cisterna de capell. Les cases noves ocupen l'ala oest.

Davant les cases el paisatge esdevé un terbolí: la projectada

Marratxinet

petició a la Conselleria de Cultura, per part de l'Ajuntament perquè en faci una valoració. Hi seran a temps? O serà un bocí més de la nostra història que perdrem abans d'arribar a conèixer?

Som davant de la parròquia. Una rara barreja de plaents sabors i regust avinagrat s'entremesclen en un racó del cervell, on van a parar els nervis dels sentits. Parlant de sentits, se m'acut que necessit un rovec. Quina famada! El sentit del gust reclama recapte. ■

Recuperau les tècniques tradicionals de recollir i emmagatzemar l'aigua de pluja

XII PUJADA DE MARRATXÍ A LLUC

fotos, Tolo Aguilar

El passat 25 de setembre es celebrà la tradicional pujada marratxinera a Lluç a peu. Una pujada que de cada any augmenta els seus participants. La diada va ser molt profitosa ja que la gent gaudí del bon temps i dels actes que aquell dia estaven programats.

Com sempre hi va haver la tradicional missa, el tradicional concert de la Banda de Marratxí, el ball de bot i la tradicional paella, actes tots ells que intenten alleugerir el cansament de tots aquells que han fet el camí a peu.

També hi va haver un partit de futbol que enfrontà els arreplegats del primer districte contra els del segon. Per segon any consecutiu guanyaren els del primer districte.

La paella, com estava anunciat al programa de mà, fou elaborada per uns veïnats de Sa Cabaneta amb notable rapidesa i qualitat, cosa que molta gent havia posat en dubte. Idò bé, això fou així, la direcció d'en Tomeu i na Maria de la carnisseria ca S'Algaidí amb l'ajut d'un grup de veïns de Sa Cabaneta i amb la col·laboració dels ja coneguts amics binissalemers va sortir de primera. Amb aquest dinar i el bon sabor de boca que deixaren les ensaimades de cabell d'angel des Forn des Pla de Na Tesa finalitzà aquesta XIIena edició. A les fotos podem veure a més dels encarregats de fer-la com fins i tot el batle de Marratxí també hi volgué col·laborar.

Esperam que tots ens hi tornem trobar l'any que ve.

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

Esportula

coordina
Tomeu Pou

Aquest mes destacam

CHRISTIAN, UN CABANETER AMB ÈXIT DINS EL FUTBOL BALEAR

*En Christian (esquerra) i en Bogdanovic,
junts a l'equip mallorquinista.*

Aquest cabaneter nascut a Buenos Aires fa 22 anys va arribar a Mallorca fa onze anys. En Christian des del principi ha despuntat al món del futbol arribant a jugar amb el primer equip del Mallorca dins la Segona divisió A.

En Christian començà a jugar als carrers i als parcs de la ciutat de Buenos Aires. Però no s'ho prengué seriosament fins que arribà a Mallorca l'any 1983, quan fitxà pel Ramon Llull, després al 1986 va fitxar pel Torre de'n Pau en categoria infantil, va estar dins aquest equip fins el segon any de juvenil des d'on passà a l'Atlètic Balears jugant el seu darrer any dins els juvenils. Després passà al primer equip de la III divisió. En Christian ja destacava per la seva col·locació i la seva visió de joc dins el terreny. El seu olfacte de gol el va dur a ser un dels màxims golejadors de la categoria. Aviat va tenir ofertes i la temporada 92-93 va fitxar pel Sóller de III divisió, des d'on passà cap al final de temporada a la disciplina del Mallorca entrenat per Llorenç Serra Ferrer.

Actualment torna esser a la disciplina del Sóller on, com també a Pòrtol i Sa Cabaneta i Es Figuerat especialment, és admirat i estimat per tots.

L'equip de sa Fullarasca

TORNEIG DE FUTBOL SALA

Tothom es pot apuntar enviant les seves dades personals al

Centre Manual Sa Fullarasca.
Pça Bartomeu Riera 2A 07009 Marratxí

Podran participar les categories següents:

Benjamí (8-9 anys)
Aleví (10-11 anys)
Infantil (12-13 anys)
Cadet (14-15 anys)
Juvenil (16-17 anys)
Fémines
Senior

Hi haurà camisetes de regal i trofeus pels finalistes i participants del torneig. Vos esperam a tots.

Carles Feliu

KALMA

Isabel i Gaspar
-artesans-

Decoració amb flor seca
Restauració de mobles
Fusta artesanal

Oleza 123 Tel 79 79 03 Sa Cabaneta

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

C.B. PÒRTOL, NOU EQUIP DE BÀSQUET

Per primer cop en la història esportiva de la vila s'ha creat un equip de bàsquet que du el nom de Pòrtol. Aquest equip

s'ha creat enguany i per ara només té un equip, el senior que juga dins la categoria provincial. L'equip empra pels seus entrenaments i partits la pista del pavelló del Col·legi Costa i Llobera de Pòrtol.

El C.B. Pòrtol té com a president Antoni Canyelles Dumas, altres directius són en Miquel Sureda Barceló i en Sebastià Frau. L'entrenador és en Bernat Fiol i la

plantilla de jugadors està formada per: Joan Toni Darder Gallardo, Damià Mercat Gelabert, Mateu Canyelles Veny, Toni Gelabert Ramis, Rafel Salom Vallespir, Jaume Canyelles Crespí, Rafel Estarelles Simonet, Diego Prohens Ferrer, Pere Joaquim Penalba Martorell, Pere d'Alcàntara Escafi Juaneda, Toni Parets Barrera i Carles Francesc Horrach Abraham.

Aquest equip va començar el seu camí dins la categoria el dia 2 d'octubre contra Joventut Mariana de Sóller, un equip que demostrà la seva experiència dins la categoria ja que és un dels clubs més antics de Mallorca. L'equip portolà acusà els nervis del primer partit i la manca de conjunció entre els jugadors. Les errades dels portolans impediren que poguessin fer un millor resultat. El partit acabà 68 a 111.

Esperam i desitjam que a poc a poc es vagi acoplant l'equip i encara que sigui amb algun reforç puguin millorar els seus resultats. Malgrat la bona voluntat d'haver format l'equip sabem que el primer any sempre és difícil, i l'important és participar i la feina en el transcurs de la temporada sigui profitosa per les properes.

El C.B. Pòrtol està patrocinat pel bar Es Siurell de Sa Cabaneta i compta amb un pressupost aproximat d'un milió de pessetes.

CLUB NORD DE TIR OLÍMPIC

Tirades i campionats prevists
a les galeries de son Frau

NOVEMBRE

dia 1, pistola standard. Armes històriques i cartutxeria metàl·lica Trofeu Marcelo Sisti Nord.

dia 6, Pistola velocitat

Dia 13, Armes històriques i cartutxeria metàl·lica.

Dia 20, Pistola lliure.

Dia 27, Carabina lleugera ajegut.

DESEMBRE

Dia 4, Pistola foc central i 9 mm

Dia 6, Carabina Match.

Dia 8, Pistola 9 mm.

PETITS ANUNCIS DE

COMPRES,
VENDES,
LLOGUERS,
OFERTES,
DEMANDES

TEL
60 31 44

Si
t'interessa
Marratxí,
t'interessa
Pòrtula

Ramón Oliver
Vista Alegre, 5
Sa Cabaneta
Tel: 60.25.49
Mestre d'obres

Diumenges i Dilluns tancat

Avinguda Antoni Maura 69 Es Pont d'Inca Tel: 60 10 01

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

BRINS ESPORTIUS

COL-LABORACIÓ DEL C.C. MARRATXÍ

El passat dia 26 de setembre el C.C. Marratxí col·laborà en la prova puntuable pel campionat de muntanya per veterans que era organitzada pel Club Ciclista Ciutat. Participaren en aquesta prova uns 40 corredors veterans. La sortida va esser al Pla de Na Tesa i la meta al Puig Major. Aquesta prova va esser molt interessant i els corredors demostraren a les rampes més dures que encara tenen corda a les cames per una bona estona.

EL PORTOLÀ ARNAU COMAS GUANYA LA CATEGORIA D'ESPECIALS A SANTA MARIA

Dins el mes d'octubre tengué lloc el II Trofeu veterans units de ciclisme a un circuit interurbà a Santa Maria; el portolà Arnau Comas hi prengué part dins la categoria veterans especial. N'Arnau era el favorit pel triomf final de la prova i aquest cop els seus contrincants aconseguiren derrotar-lo. N'Arnau no va poder fer primer de la general ja que en els 5 Km. darrers va permetre que Paco Trujillo li agafàs un lleuger avantatge i entràs a la meta amb nou segons de diferència. Aquest segon lloc li permeté esser el primer de la seva categoria.

OPTIMISME A LA U.E. PLA DE NA TESA PER LA BONA MARXA DE L'EQUIP DE II REGIONAL

Els darres resultats obtinguts per l'equip de segona regional dins el mes d'octubre han estat molt positius, obtenint de tres partits sis punts i situant-se dins

el grup davant de la classificació amb vuit punts. Amb quatre partits guanyats i dos de perduts. Aquests resultats fan que els aficionats tinguin esperances d'assolir grans resultats dins la categoria.

LA PETANCA HA COMENÇAT

Comença una nova temporada de Petanca, tots els equips marratxiners estan en marxa. Can Gaspar a la lliga d'honor; primera B, 3 BBB; Segona A i Segona B, Bar Tolo; Cas Capità Segona C, i Cabana a Tercera C; fèmines primera, Cas Capità, Cabana Segona C,

EL ST MARÇAL GUANYA EL PRIMER PARTIT DE LA TEMPORADA

Després de cinc jornades disputades, el Sant Marçal ha aconseguit tres punts, el primer punt l'aconsegui dins Es Garroveral de Génova on empatà amb els locals a un gol. A la jornada quarta guanyà el primer partit amb claretat i golejada per cinc gols a un davant la Penya Son Pizà; un partit que no va tenir color ja que en tot moment l'Sporting controlà i dominà a l'equip ciutadà. A la cinquenajornada va sortir escaldat del camp a priori inferior de Llubí on perderen per quatre gols a dos.

PARTIT DE MÀXIMA RIVALITAT JUVENIL

Els equips del Pla de Na Tesa i del Sant Marçal,

s'enfrontaren a la sisena jornada al camp de Can Gaspar. Tant un equip com l'altre es troben al començament de la lliga, Abans del partit, l'equip que més s'ha acoplat a la recent estrenada categoria és el Sant Marçal que té sis punts de quinze jugats, mentres que el Pla de Na Tesa tan sols havia aconseguit un punt. El partit es presentava bastant atractiu amb lleuger avantatge per l'equip visitant. El resultat final del partit fou de Pla de Na Tesa 0, Sant Marçal 5.

QUATRE NOVES SOBRE LA PENYA GÜELL

Aquesta és una de les tres penyes més antigues de Mallorca, segons ens va informar el seu president actual, Miquel Mesquida. Actualment té el local social al bar La Herradura de sa Cabana. El president d'honor és un dels personatges més populars de Mallorca que, com molts ja sabeu, és en Tolo Güell; el vicepresident és en Manolo Aragon, el tresorer en Paco Segura i el secretari en Sito Munar.

Cada dimecres es reuneixen per fer sopars i per parlar del Mallorca. Aquests sopars estan oberts a qualsevol persona que li interessi, pagant prèviament les pròpies despeses.

Lluny d'haver-hi cap rivalitat amb la penya Es Siurell com molts han volgut fer creure, fan la seva afició com qualsevol altra penya. Hem de recordar que varen assistir a la presentació d'Es Siurell com a convidats i que les relacions entre totes les penyes són francament molt cordials.

Josep Antoni Calvo

PODA DE PALMERES

Tomen Català

tels. 79 77 25
60 27 20

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

PRESENTACIÓ DE LA PENYA ES SIURELL DE MARRATXÍ

El passat dia 11 d'octubre tengué lloc la presentació de la penya mallorquinista Es Siurell de Marratxí. L'acte es duqué a terme a la seu de la penya, és a dir, a la pizzeria-hamburguesaria Pont d'Inca. Es va comptar amb la presència del batle

Martí Serra, amb la mallorquinista consellera de governació Catalina Cirer, amb el president del reial Mallorca Miquel Dalmau, a més a més de jugadors, directius i representants del quadre tècnic. Cal esmentar també la presència d'ex-jugadors del Reial Mallorca de les èpoques d'or de l'equip a primera divisió; aquests eren en Forteza, en Currucale, n'Arquer i n'Oviedo entre d'altres.

Pel que fa a l'assistència de públic, hem de dir que va ésser molt nombros, es calcularen unes 300 persones aproximadament. Hi havia també representants de quasi tots els diaris locals, a més a més de les càmeres del Canal 37.

Pel que fa als orígens de la penya, el seu president en Maties Rebassa, ens va contar una mica la història. Segons pareix, la penya mallorquinista Ets Amics de Marratxí, que ja existia des de feia deu anys i que va ésser fundada pel

pontdiquer Miquel Capó es trobava tot sol i va decidir fer una crida per posar-la endavant de bell nou. El canvi de nom es deu a la intenció per part de la junta directiva de donar-li un nou impuls. Així doncs es tracta més d'una reinauguració de l'antiga que d'un naixement pròpiament dit.

Es Siurell de Marratxí compta ja amb 85 socis de penya i 52 del Reial Mallorca. Els objectius que s'han plantejat per al futur més immediat són els següents: per una banda es pretenen posar en marxa tota una sèrie de xerrades amb personatges relacionats amb el Reial Mallorca; per altra banda també tenen la intenció d'instaurar un trofeu per al jugador del Mallorca que al llarg de la temporada hagi demostrat més entrega i més estima al club i als colors del Mallorca. Amb tot això, es pretén, si més no, crear tota l'afició possible i donar suport a l'equip en tot allò que els sigui possible. Molts d'anys als representants d'Es Siurell i a tots els aficionats al futbol.

Josep Antoni Calvo

EL TAEKWONDO, UNA FORMA DE VIDA

El passat dia 30 de setembre es compliren devuit anys des del meu ingrés a una escola de Taekwondo, el meu primer mestre era Kim Hoon Soo i l'escola es deia JoonTae.

Fins als catorze anys no vaig conèixer l'existència del Taekwondo, tan sols pensava en el futbol, un dia vaig tenir la sort de conèixer al que després seria un gran amic meu, el qual havia practicat judo, un dia em va dir que anava a començar a practicar el Taekwondo, quan vaig sentir aquell nom le vaig dir «Tau què?» i li vaig demanar com es menjava allò.

El meu amic sense enfadar-se em va convidar perquè el dissabte següent anàs a veure'ls entrenar. Així ho vaig fer i mai més oblidaré aquell dia, ni el que vaig sentir en veure la

disciplina, l'ordre i el respecte i no por que infonia aquella gent. Des d'aquell moment vaig saber que qualque dia practicaria el Taekwondo.

Per aconseguir-ho vaig haver d'esperar set llargs anys, fins a ser major d'edat, ja que els meus pares s'hi oposaren, argumentant que un esport com aquest només em portaria lesions.

Molt enfora de la realitat, mai he tengut cap lesió i si he passat pel quiròfan dos cops ha estat gràcies al futbol.

Quan escric aquests articles, no està en el meu ànim donar a conèixer la meua vida, sino relatar el que el Taekwondo significa per jo.

Jo vivia a un barri on les bregues eren quelcom habitual, igual que ocorria a l'escola a la que vaig anar fins als tretze anys, en aquest ambient, per a mi barallar-me era com menjar cada dia.

(Continuarà)

RAFEL OLIVER

Ens canviem de casa !

Molt aviat tendrem el nou local a la vostra disposició
(Capità Salom 26 Palma)

PuntBak S.L.

Informàtica
Assessorament
Aplicacions
Serveis

Ramon Berenguer III 16 B
75 72 80 Palma

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

L'Ajuntament de Marratxí organitza les primeres Jornades d'Estudis Locals amb la voluntat d'impulsar la realització de recerques i d'estudis que tinguin per objectiu aprofundir i propiciar un millor coneixement del passat i del present del nostre municipi. El camp de treball és obert, amb un ample ventall de possibilitats: història, geografia, medi ambient, economia, sociologia, art, literatura, cultura popular, etc.

Confiam que aquesta iniciativa tenguí una acollida favorable entre els estudiosos i les persones interessades en l'èxit d'aquesta convocatòria que ajudarà a millorar i difondre el coneixement del nostre poble.

Marratxí, 25 d'octubre de 1995

Miquel Coll i Canyelles
Regidor de l'Àrea de Cultura i Educació

JORNADES D'ESTUDIS
LOCALS
DE MARRATXÍ

MARRATXÍ
25 de març de 1995

COMISSIÓ TÈCNICA

La Comissió Tècnica encarregada de supervisar les comunicacions presentades estarà formada pels següents membres:

President: Josep Massot i Muntaner
Vocals: Miquel Angel Font i Villalonga, Antoni Ginard i Bujosa, Miquel Grimalt, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Palou i Sampol, Damià Quetglas i Bergas, Ramon Rosselló i Vaquer, Miquel Sbert i Garau, Gaspar Valero i Martí.
Secretari: Miquel Coll i Canyelles.

INSCRIPCIÓ

La inscripció és gratuïta i als participants se'ls lliurarà un certificat d'assistència.

Als inscrits i a les persones interessades se'ls remetrà un programa detallat.

PRESENTACIÓ DE COMUNICACIONS

S'ha de remetre el títol i el resum de la comunicació en el moment de la inscripció.

El termini de presentació de comunicacions acaba dia 1 de març de 1995.

A més d'un exemplar imprès, les comunicacions s'han de presentar en suport informàtic (Word/WordPerfect/ASCII).

L'extensió màxima serà de 25 folis (incloses il·lustracions)

El temps d'exposició de cada comunicació serà de 15 minuts

L'Ajuntament de Marratxí procedirà a l'edició de les comunicacions el més aviat possible.

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

Nom i llinatges:

Adreça:

Telèfon:

Títol de la comunicació

(si en presenta):

El termini de presentació de comunicacions acaba l'1 de març de 1995.

Lloc d'inscripció: Ajuntament de Marratxí, Àrea de Cultura i Educació.

Tel: 797624 Fax: 797624

No exploteu els pous per sobre de la seva capacitat. Evitareu que s'exhaureixin o es salinitzin.

CARTES OBERTES

(<<2 B)

la identitat. A aquest llibre hi trobareu, entre altres, una explicació sobre els motius de la tasca realitzada i la seva importància, una relació dels arbres recuperats i les seves característiques, un calendari de maduració, l'elecció dels porta-empelts i una fitxa pensada per poder fer el seguiment dels arbres (floració, maduració, plagues, enfermetats). Els principals redactors han estat Bernat Canyelles, Maria Antònia Mazanal i Llorenç Payeras. També hi trobareu un escrit d'en Biel Serra, a qui molts recorden amb estima.

El seu preu és de 500 pts. i el podeu demanar a l'adreça que segueix, per escrit (millor si indiqueu un telèfon) o els dilluns a partir de les 7h.

-Grup d'Agricultura Ecològica
C. Jaume I, 16 b

07320 Santa Maria del Camí

o al telèfon 72 71 83 (Capvespres)

Animeu-vos a conèixer-lo i a participar en la continuïtat d'aquesta tasca.

(<<2C) impartint al llarg dels anys 1990 al 1993

El novembre de 1993 neix la Cooperativa de Treballadores familiars de la Part Forana, com a empresa privada, amb l'objectiu de donar una reposta a les necessitats socials que no poden ésser coberts per l'administració pública.

Els serveis que oferim són:

1.- Acompanyaments. (al metge, a comprar,...)

2.- Suport familiar. (higiene personal, petites cures,...)

3.- Companyia: (durant el dia i el vespre)

A més, d'aquestes tasques podem fer altres tipus de feines, sempre que estiguin encuadrades dins els s'funcions pròpies de les treballadores familiars. Des d'aquestes pàgines volem fer saber a totes les persones interessades en contractar els nostres serveis o bé rebre informació que vos podeu dirigir als telèfons:

83-03-11 o 83-00-92

(>>2D)

tès, poc interessat etc. He de dir que en Biel Massot s'intentà posar en contacte amb mi dissabte 24 -era absent del meu domicili- i el diumenge 25 pel matí, quan vaig arribar, era a la Pujada a Lluc, el 25 horabaixa, s'havia tancat l'edició i va ésser tard per donar la meua opinió.

De totes maneres si **Pòrtula** hagués volgut, hauria pogut donar l'opinió que manté el partit sobre la qüestió perquè l'hem manifestada públicament en diverses ocasions. En el butlletí del PSM de Marratxí (num 1, estiu del 93) i també a la mateixa **Pòrtula** (num 126, març del 93)

Hi estam en contra perquè la incineradora no resol el problema de les deixalles a Mallorca. Segons estudis en poder del PSM, quan els filtres de les xemeneies funcionen al 100% no s'eliminen totes les partícules contaminants i encara no hi ha estudis que garanteixin la no nocivitat de les partícules (el col·lectiu de «metges contra la incineradora» format sobretot per especialistes de càncer han testificat la perillositat de la planta de Son Reus). D'altra banda, té un consum molt elevat d'aigua, la que consumeixen 4.000 persones, i també de ciment 15.000 tones. Les cendres resultants s'enterraran a

(>>25)

EL PSM-NACIONALISTES DE MALLORCA DE MARRATXI HA PRESENTAT AL·LEGACIONS AL PLA DE CARRETERES PRESENTAT A EXPOSICIO PUBLICA PEL GOVERN BALEAR

Les al·legacions fan referència a tres punts en concret.

a) Que s'eixampli i s'arregli la carretera de Pòrtol a Santa Maria. Això suposaria que a més de la gent que hi passa per necessitat, molta gent que ha d'anar a treballar a Palma accediria a l'autopista de Palma-Inca per l'enllaç de Santa Maria i així es podria descongestionar el carrer Olesa de Sa Cabaneta -un dels punts negres circulatoris de Marratxí-, fins i tot, el tràfic pesat -camions, etc- es podria fer accedir a Pòrtol per l'esmentada via. En el pla de carreteres elaborat pel PP es contempla arreglar aquesta carretera cap allà l'any 2010, data en què està previst fer una carretera que uniria l'enllaç de Santa Maria de l'autopista d'Inca amb una hipotètica autopista de futura construcció que enllaçaria Palma amb la zona de Campos-Felanitx. Aquest vial suposam que aniria per Puntiró Vell i cap a sa Punta de Son Gual. No cal -a parer dels Nacionalistes- esperar tant. Molts de portolans saben que aquesta carretera es troba marcada a molts mapes -els turistes s'hi perden- i mai no l'han feta. Valdria més que en comptes d'esperar fer-la -cosa que dubtam es faci- arreglin aquest trosset de Pòrtol a Santa Maria i ja en tendran un tros de feta i els portolans podrem anar a Santa Maria o a agafar l'autopista sense tenir por d'epegar amb sos morros per sa paret.

b) La segona al·legació fa referència a la no construcció de la via nord del segon cinturó de ronda. (El tros que aniria d'Alcampo fins a Establiments) Si al terme de Palma no es fa aquest cinturó (l'ajuntament de Palma per unanimitat hi va presentar al·legacions) és totalment impropcedent que es faci a Marratxí. Seria una font de creixement de noves urbanitzacions, una destrucció paisagística i un vial inútil perquè no arreglaria cap problema de circulació.

c) La tercera al·legació fa referència a què tota la xarxa de carreteres hauria de ser de titularitat del Consell Insular i no, com preveu el projecte del govern, hver-hi una triple xarxa viària, un propietat del Govern, l'altra del CIM i una tercera municipal. Segons aquest projecte la carretera entre Sant Marçal i la carretera de Sencelles passaria a ser de propietat municipal. Això comportaria una despesa major per Marratxí, que es podria veure agreujada pel perjudici que suposa el pont sobre l'autopista. Recordem que aquest pont en el moment de ser acabat ja presentava crulls i deficiències.

Els Nacionalistes de Mallorca ignorem si el nostre ajuntament ha presentat cap al·legació. Entenem que pel bé de Marratxí l'Ajuntament també n'hi hauria d'haver presentades.

LA NORMALITZACIO LINGÜÍSTICA: UNA QUESTIO BEN SECUNDARIA PER AL NOSTRE AJUNTAMENT

Quan un partit no és nacionalista, o millor dit és nacionalista espanyol, com el PSOE, passa que no es fan massa esforços per recuperar els símbols d'identitat propis, en aquest cas la nostra llengua. I per això s'obliden d'adoptar mesures concretes que evidencien la intenció de normalitzar la llengua. Les seves actuacions no passen de ser merament protocolàries: quatre declaracions, aprovar algun reglament que tanmateix no compleix etc. etc.

Passa que l'ajuntament en ple va aprovar el 16 de juny del 94 les bases generals del procediment selectiu del personal funcionari i laboral no fixs (sic). En aquestes bases es contempla el procediment que se seguirà a l'hora de contractar algú interinament: hi apareix com serà el tribunal, quin barem de puntuació s'atorgarà etc. etc. En cap cas veim cap referència al domini oral i escrit de la llengua catalana. Ni coma requisit imprescindible ni com a mèrit. Els deu haver passat per amll! Bé, i pel cas que en fan. A unes oposicions d'interins -d'aquestes que convoquen per col·locar-ne uns dels seus, surten el dilluns al taulell d'anuncis i el dijou s'acaba la data de presentació d'instàncies- bé, idò, a unes oposicions d'aquestes varen posar a les bases que tendrien en compte coneixements de català acreditats per la Junta Avaluadora de Català i com que el seu candidat no reunia aquest requisit i el contrincant sí, feren una interpretació pseudo-filosòfica i gens convincent del significat profund d'aquesta base.

Un altre aspecte que també, si l'ajuntament volia, es podria fer és que tota entitat que rep una subvenció de l'ajuntament es vegi obligada, així com obliguen a posar: "Amb el suport de l'ajuntament de Marratxí" a emetre les seves comunicacions públiques (anuncis, butlletins, convocatòries externes... etc, etc) en català. Així s'aconseguiria que cartells de clubs esportius que usen de franc les instal·lacions municipals, associacions de veïnats, de vells, o d'artistes en procés de jubilació honorosa, fossin en la nostra llengua i contribuïssin a la normalització lingüística. Ara, d'aquests papers, en circulen massa que estan íntegrament en castellà o en un vegonyós bilingüe (programes de festes populars, butlletins, anuncis de partits de bàsquet, volei, futbol... etc) Però per fer això es necessita una mica de coratge, d'iniciativa i molt d'amor propi vers la nostra tan estimada llengua.

Rafel Crespi, PSM-Nacionalistes de Mallorca

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

CRÒNIQUES DES D'ESCÒCIA (1)

-Tot recordant Freddie Mercury-

Crec que aquesta és la vegada que més m'hauria acostat al gran geni si no fos perquè precisament aquest mes es complirà ja el tercer aniversari de la seva mort, un 24 de novembre cap allà a les vuit de la nit. Record perfectament com si fos ara el moment en què vaig sentir la notícia per la TV-3, única emissora per cert, que li va dedicar un mínim d'atenció, sempre considerat insuficient per aquells que creim que el cantant de Queen forma part de la història de la Música amb majuscles.

Parlar de Freddie Mercury resulta d'allò més difícil. Era una d'aquelles persones que podríem qualificar d'integres, o que al menys, vist des de fora donat que desgraciadament mai el vaig arribar a conèixer personalment, donava aquesta impressió. Ningú amb un mínim de gust per la música moderna ha dubtat mai del seu increïble i excepcional talent, no sols com a intèrpret sinó també com a compositor. Però ademés, en Freddie era únic com a persona. Els que l'envoltaven no deixen de parlar de la generositat que envoltava cada un dels seus actes de la vida professional o quotidiana. Diuen que no tenia el més mínim inconvenient en fer participar els seus amics i familiars de la seva fortuna personal, però tampoc mai va negar l'ajut físic, emocional o laboral a ningú que li demanàs o que senzillament ell ho consideràs. Un exemple? La cançó "Under pressure", composta per ell i interpretada juntament amb David Bowie, a qui Queen volia ajudar en un moment especialment difícil degut a les drogues. El resultat no cal dir que va ser una meravella musical. El més significatiu, però, és la més que sensible diferència interpretativa que existeix entre la cançó original i la que després Queen en solitari brindava al públic que assistia als seus concerts en directe o que en comprava els discs que en sortien a conseqüència d'aquests. Després de sentir aquesta segona versió és quan un se n'adona dels esforços sobrehumans d'en Freddie per no "menjar-se" en Bowie a la primera versió, musicalment parlant.

El millor de tot és que si voleu i teniu una mica de paciència, també podeu arribar a conèixer la personalitat i l'interior d'en Freddie Mercury a través de la seva música. Només cal escoltar amb altres oïdes cada una de les seves composicions. Les més conegudes són les més boges. Allà hi ha el Freddie que tothom coneix. El millor Freddie s'ha de cercar amb una mica més de profunditat i moltes vegades en aquelles cançons que ens passen desapercebudes. Un exemple pot ser "Love of my life" que trobareu al cd "A night at the opera". Els sentiments vorera la mort, a "Show must go on", al cd "Innuendo" o clama que malgrat ell no hi sigui tot ha de continuar. El més profund de tots els Freddie's tal vegada a "Is this the world we created?", darrera cançó del cd "The works", on demostra el seu talent composant una obra que posa els pès de punta, tant per la lletra com per la música, on només hi trobareu una guitarra acústica.

La nostra gran sort? Haver viscut amb ell la seva època, el seu moment. La nostra gran desgràcia? No tenir-lo ja entre nosaltres, no tenir l'esperança de veure com dóna lliçons a tots els que creuen saber música. La nostra gran fortuna? Poder gaudir sempre de les seves obres.

A ell, glòries i alabances sempre seran poques.

Gabriel Angel Vich i Martorell

MÚSIC A VISTA

I.- Xavier Montsalvatge ha sabut compaginar fins ara mateix les feines de compositor, crític i periodista.

-No diria tant. La crítica és cert que l'he practicada molt sovint, primer al diari «El matí» i en el qual no signava els escrits, i més tard a «Destino» i «La Vanguardia». Pel que fa al qualificatiu de periodista, he de puntualitzar que si bé vaig dirigir el setmanari «Destino», ho vaig fer absolutament de rebot, per tal de cubrir el buit que deixava Néstor Luján perseguit per la censura franquista de l'època.

II.- Sempre una mica contracorrent, el músic català ha sabut independitzar-se de les modes i estils de la seva època. Tant és així que ha creat el seu propi món, un món que podríem qualificar de món salvatge.

PERE ESTELRICH I MASSUTÍ

CARTES OBERTES (<<24D)

pedreres velles, les coves dels ollers qualsevol dia en poden esser destinataris, aquestes cendres filtren al subol substàncies contaminants. El cost de la incineradora és molt gros, això suposarà un impost més que recaurà damunt tots els ciutadans, semblant al cannon de l'aigua i a Mallorca hi ha un consens entre el PP i el PSOE per a fer-la. Incineradores com aquesta s'estan desmuntant a Alemanya -ha sortit aquests dies a la premsa, coincidint amb l'anàlisi de les campanyes electorals de les eleccions legislatives celebrades en aquest país dia 16-10-94, els socialistes alemanys hi estan en contra, d'aquestes plantes-. La solució passa per estimular la recollida selectiva, per optar per controlar el desenvolupament descontrolat de l'illa, o per aplicar nova tecnologia, no aquesta que està desfassada.

Per acabar, vull fer avinent a *Pòrtula* que si a «L'estat de la qüestió» vol mostrar opinions plurals canviï una mica de procediment, que no faci les consultes hora per hora, que quan el consell de redacció decideixi el tema a opinar es comuniqui a qui pensi que ho ha de fer (partits, associacions, particulars...) i que per escrit -si volen limitant l'espai- ho comuniquin a la redacció abans d'una data indicada, etc. Si se segueix fent així no és d'estranyar que més d'una vegada es trobin que no poden oferir l'opinió de tothom perquè es pot donar la casualitat que quan a la Redacció li va bé interrogar, l'interessat es trobi fora del domicili familiar.

Rafel Crespi

Encara no sou subscriptor de *Pòrtula*? Contactau-hi a través dels telèfons 79 78 70 / 60 31 44.

Bellesa

ABANS

CANVI D'IMATGE, NOU I CLASSIC

DESPRÉS

Model fotografia:
Malen Vidal, Es Pont d'Inca.

Aquest mes et proposam un canvi d'imatge, una forma diferent de pentinar-te.

Per què resignar-te a dur la melena llisa o arissada? Doncs bé, aquí tens un solució còmoda i elegant, amb la que pots treure un major profit de la teva imatge.

Un eixugat amb un suau ondulat, que li dóna un volum i una elegància especial als teus cabells. Un pentinat que noltros anomenam **AIRE MARI**.

OPINIÓ NOU I CLASSIC

PER A TU, HOME

Es curiós que un gran nombre d'homes duguin la retina on la hi feia la seva mare, a l'esquerra, perquè els homes la duen allà i un sense fi de detalls com aquest, que ens marquen la pauta de com l'home sempre s'ha hagut de regir per una sèrie de normes.

Estam cansats d'escoltar frases com: *Els homes no es tenyeixen!*, *els homes no es rissen o es desrissen els cabells!*, *els homes no es fan neteges de cutis!*, etc. Per favor, despertau tots els que encara no ho hagueu fet, ja que és segur que sou una minoria, i començau a cuidar la vostra imatge.

Ja ha passat de moda lo de "curtet però modern", "jo vaig a la perruqueria quan el duc molt llarg" o "quan era jove tenia una melena". Cuidau-vos i posau-li remei a moltes coses que ara en tenen, no espereu a fer-vos un tractament per la caiguda quan ja no vos quedi un sol cabell. Problemes com aquest s'han de començar a prevenir quan notes els primers símptomes de caiguda.

Per què heu de dur els cabells aferrats a la cara quan hi ha permanents molt naturals que et poden proporcionar aquest suau ondulat que a més de afavorir-te, et dóna més comoditat? Per què has d'aguantar aquests cabells blancs impropis no de la teva edat, sinó del teu estat d'ànim que és el que compta, quan les pots fer més vistoses amb uns reflexos amb tintat?

A mesura que anam escrivint, nosaltres mateixos ens indignam perquè mai podrem entendre com havent-hi tants remeis i tan bons professionals que ens poden aconsellar, ens resignam a dur el nostre cabell de tal manera que la nostra imatge doni una mostra equivocada de la nostra personalitat.

Nou i Classic
Perruquers estífistes

Home i Dona

HORARI
De 9 a 18'30
Migdiès obert
Dissabtes, de 9 a 13

Avinguda del Cid, 26
Tel 42 72 74 Son Ferriol

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

TAULA PARADA

«Novembre humit
te farà ric.»

ESTOFAT DE BOU

Ingredients per quatre persones: Mig quilo de bou, dues cebes, alls, oli, sal, pebrebò, tres pastanagons, quatre peres d'aigua, nou noscada en pols, dues fulles de llorer, una pastilla de xocolata de fer cuit, un tassó de vi sec, mig quilo de patates.

-Agafau la carn, la rentau i la feis a trossos petits.

-Dins una greixonera (pot esser una olla a pressió) posau oli suficient, daurau un poc la carn i a continuació afegiu-hi les cebes, els alls i el pastanagó.

-Després de donar-li unes quantes voltes posau la sal i el pebrebò, llavors li aficau l'aigua necessària i el tassó de vi sec.

-Tapau la greixonera i la feis bullir fins que la carn sia tendra, posant-li les patates i el llorer, deixant-ho coure una estona més.

-Casi a lo darrer que tot sia cuit, li afegiu la nou noscada i les peres col·locades per damunt, fetes dos trossos cada una, cuidant que no s'esflorin. -Finalment, rallau per damunt la pastilla de xocolata per fer la salsa més saborosa, deixau-ho bullir un minutet sense remenar-ho, només sacsau la greixonera perquè quedi ben repartit. Mirau si està bé de gust i de sal.

SALSA DE MAGRANA

Ingredients: Magranes agres, sucre.

-Per fer la salsa de magranes agres feita lo següent:

-Xapau les magranes per la meitat i amb el sucador de taronjes les feis treure tot el suc.

-Posareu un tassó de sucre per cada tassó de suc de magrana.

-Dins una olla bulliu-ho varies vegades fins aconseguir una salsa bastant espessa.

-Després ompliu potets de vidre i al bany maria tornau-ho bullir uns set o vuit minuts.

-Tant serveix per acompanyar la carn com el peix.

(Repetesc aquesta recepta que m'han sol·licitat persones que no la varen veure quan es publicà l'any passat).

TÒFONES DE XOCOLATA

Ingredients: dos vermells d'ou, tres cullerades de sucre en pols, cent grams de mantega, cent grams de xocolata de fer cuit, cent grams de xocolata rallada, mitja copa de conyac, mitja copa d'aigua.

-Al bany maria fondreu la xocolata amb el sucre, l'aigua i el conyac.

-Deixau-ho refredar.

-Després heu de batre els ous i la mantega i afegiu-ho a la xocolata rallada.

-Deixau-les dins la gelera fins a l'hora de menjar-les.

«De consells no en vagis fart,
i tu pren la millor part».

-Si les vostres claus han pres rovell es poden fer netes passant-les amb alcohol o vinagre durant uns minuts.

-Si voleu llevar una taca de sang de la roba no ho faceu mai amb aigua calenta perquè serà pitjor i s'aferrarà més. Rentau-la amb aigua freda i sabó.

-Beure el suc o brou de mongetes tendres bullides diuen que és bo pels ronyons.

FRANCISCA JUANEDA

RIP PER LA TRAPA

En nom meu i de tots aquells que m'acompanyin en el sentiment voldria dedicar unes línies a La Trapa. La Trapa era un preciós parc natural que fou assassinat aquest estiu, deixant així milions de racons de bellesa i de natura, buits, deserts i tristos. D'ella tan sols ens ha quedat a alguns afortunats, que la coneixérem, una imatge viva. Ella era especial, ho tenia tot: un pinar frondós, un compendi de garriga i roca amb vistes a la Mediterrània més pura i més brillant. Avui transformats en cendres fosques que guarden gelosament el record de molts d'anys enrera.

Ara l'home hauria de permetre's el luxe de ressuscitar un dels racons més encisadors de la nostra terra. Només amb els nostres esforços podem retornar l'ànima a la Trapa i als altres indrets que el foc ens ha robat.

I voldria demanar-vos des d'aquí el vostre ajut i la vostra participació per lluitar en contra del foc que intenta corrompre l'únic que ens queda verge dins l'illa.

Si no pots participar en les activitats proposades pel GOB i altres entitats, almenys juga net amb la natura, que ella hi juga amb tu. No vulguis esdevenir un assassí. Cuidem entre tots el poc que ens queda.

CATI
BISQUERRA

i tots els que es donin per al·ludits

No plantem gespa ni facem piscines privades allà on hi hagi poca aigua

HIVERN CULTURAL 94

Novembre - febrer

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ

Avis:

Tots els estudiants de Música que vulguin participar en els concerts de les "Joves Promeses" vos heu d'inscriure entre el 15 de novembre i el 15 de desembre a la Banda de Música o a l'Ajuntament. Per a més informació, tel. 79 76 24

EXPOSICIÓ COL·LECTIVA A BENEFICI DE LA ÍNDIA

AQUAREL·LES

Matias Sansó
J. Mascaró Munar
Miquel Montserrat
Joan Rosselló
Sion Puigserver

TAPISOS

Jeronia Moyà

El dia de la inauguració es farà una projecció de diapositives de l'obra social de Vicens i Anne Ferrer a la província d'Amantapur, al sud de la Índia, a benefici de la qual va destinada tota la recaptació d'aquesta exposició

INTERVIDA

Associació per a l'AJUDA AL TERCER MON
(NIF G60355203)

AJUNTAMENT DE MARRATXÍ, ÀREA DE CULTURA
EDUCACIÓ I ESPORTS
DEL 28 D'OCTUBRE AL 13 DE NOVEMBRE 1994

A S'ESCORXADOR (PÒRTOL)

Horari: de 18 a 21 hores. (Diumenges: de 11 a 13)

HORARIS ESCOLA PER A PERSONES ADULTES DE MARRATXÍ CURS 94/95

AULA 1.

Dilluns: Alfabetització de 16.30 a 18 hores
Català Graduat (Elemental): de 18 a 19 h.
Formativa Comú (FP): de 19 a 21 h.
Dimarts: Tecnologia sanitària de 20 a 22 h.
Dimecres: Alfabetització de 16.30 a 18 h.
Matemàtiques Graduat: de 18 a 20 h.
Ciències aplicades (FP): de 20 a 22 h.
Dijous: Tecnologia Auxiliar Sanitària: de 20 a 22 h.
Divendres: Tutoria: de 16.30 a 17.30 h.
Alfabetització de 17.30 a 18.30 h.
Català Graduat (Elemental): de 18.30 a 19.30 h.
Castellà Graduat: de 19.30 a 21.30 h.

AULA 2

Dilluns: Anglès I: de 20 a 21 h.
Anglès II: de 21 a 22 h.
Dimarts: Tecnologia Administratiu: de 17.45 a 19.45 h.
Dimecres: Anglès I: de 20 a 21 h.
Anglès II: de 21 a 22 h.
Dijous: Català C o D de 18 a 19 h, de 19 a 20 h.
Divendres: Català C o D de 18 a 19 h, de 19 a 20 h.
Tecnologia Administratiu: de 20 a 22 h.

ALTRES

Taller de pastorets. Divendres de 19 a 21 h. Andreu Isern. Tel: 742722

Escola de Ceràmica: Iniciació: -Dilluns i Dijous de 19 a 21 h.

Perfeccionament: -Dimecres de 17 a 21 h.

Torn Iniciació: -Dilluns i dijous de 16.30 a 18.30 h

Ball de Saló: (Aula Multiús). Divendres: Iniciació de 21 a 22h. Perfeccionament de 22 a 23 h. Tel 200331

Escola de Música: ERICA. Dimarts i dimecres de 16 a 20.30 h. Tel 751988

Banda Municipal de Música: ERIKA. Divendres de 16 a 20.30 h.

Tai-chi: (Aula Multiús). Dimarts i dijous de 20.30 a 22 h. Pòrtol-Sa Cabaneta. tel. 176560

Gimnàstica Mestresses Casa Sa Cabaneta: (Aula Multiús). Dilluns, dimecres i divendres de 18.30 a 20.30 h. tel 602570

Cuina Mestresses de casa de Sa Cabaneta. tel. 602570

Tallers Mestresses de casa de Sa Cabaneta. tel. 602570

Pintura Mestresses de casa de Sa Cabaneta. tel 602570

Gimnàstica gent major Sa Cabaneta (Local de la tercera Edat). Dimarts i dijous de 18 a 19 h. tel 602006

Gimnàstica gent major de Pòrtol: (Aula Multiús) Dimarts i Dijous de 19 a 20h. tel: 602083

Pintura Mestresses de Casa Pont d'Inca. Dijous de 16 a 18 Local Sa Fullarasca. tel 600016

Cuina Mestresses de Casa Pont d'Inca.

Manualitats mestresses de Casa Pont d'Inca.

Gimnàstica 3era edat i mestresses de casa Pont d'Inca. tel 600016

Ceràmica Associació de Veïnats Xaloc de Pla de Na Tesa tel prof. 794473

Hi ha poca aigua; aprofita-la. No deixis que se t'escapi de les mans...

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

Del 12 al 17 de novembre tindrà lloc al Centre d'exposicions d'Inca l'exposició de les obres guanyadores del CERTAMEN DE PINTURA Dijous Bo 1994 i una selecció de les obres presentades. En les mateixes dates, al local Axa-Mare Nostrum d'Inca hom exposarà els premis de la VII GIMCANA FOTOGRÀFICA i de tot el material fotogràfic de la gimcana. Ambdues activitats són organitzades des de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament d'Inca.

La Conselleria de Cultura organitza el CICLE DE CONCERTS DIDÀCTICS a partir de l'octubre. Cada dimarts a la Casa de Cultura de Ciutat.

Del 27 d'octubre al 6 de novembre al Centre d'Exposicions d'Inca tindrà lloc la mostra fotogràfica ESTACIONS, VIES I RECORDS A MALLORCA, de Pep Moreno, organitzada per l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament d'Inca.

CAFE EL GARITO

El pontd'inquer MIQUEL AGUILÓ té una exposició de dibuixos al café El Garito de can Barbarà

L'escriptor MIQUELLÓPEZ CRESPI ens convidà a la presentació del seu llibre *Els poemes de l'horabaixa*.

L'OCB de Campos ens convidà a l'exposició "Mallorca imatge fotogràfica i etnogràfica" de l'arxiu fotogràfic de Josep Pons Frau.

El TEATRE LLIURE de Barcelona presenta l'obra E.R. de Josep Maria Benet i Jorret. Fins al gener.

PUBLICACIONS REBUDES:

AFFATUS. Obra llatina de Ramon Llull, 1. Fondarella, 1993.

Edició de l'obra llatina de Ramon Llull en català a cura de Josep Reñé i Joan Morera. Aquesta primera entrega inclou les següents obres: Llibre de voluntat, Llibre que és de l'afirmació i la negació, Llibre que és de la vida divina, Llibre de la ciència fàcil, Qüestions sobre el llibre de la ciència fàcil, El llibre que és sobre la conquesta de Terra Santa, La petició de Ramon en favor de la conversió dels infidels, La petició de Ramon en el concili general per tal de conquerir Terra

Santa, Llibre dels clergues.

EL CINEMA A LLOSETA, de Pau Reynés Villalonga. Es Morull, 15. 1993.

Repàs a la història del setè art a Lloseta a través de les diferents sales de cinema que es varen anar obrint i tancant des dels anys 20. També tracta temes com cinema i moral catòlica, cinema i política i cinema i cultura.

PUBLICACIONS PERIÒDIQUES: D'entre les revistes associades a **PREMSA FORANA DE MALLORCA** rebudes destacam:

BELLPUIG, 490 (Artà, I 94). Inclou, com a separata de planes centrals, el primer número d'ARTARTÀ que vol ser «un vàlid suplement literari i creatiu de la revista artanenca» coordinat per Tomeu Gili i Miquel Mestre.

FENT CARRERANY, 90 (Maria de la Salut, I 94). Inclou uns comentaris sobre l'exposició de mestre Pere des Retrats realitzats per Damià Quetglas.

MIRAMAR, 18 (Valldeossa, I-III 94). Inclou els IV Plecs de Cultura Popular, dedicats a la segona part de l'Emigració.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DEL FERROCARRIL, 61, 62 (L'Hospitalet de L., I, III 94).

BARRETINA, 101, 102 (Lleida, Hivern, Primavera 94).

BUTLLETÍ DEL CASAL DELS CATALANS DE CALIFÒRNIA, 34 (Hivern, 94). Conté un article de Norman Neuberger intitulat «Una rarsa del Pare Serra» dedicat a uns escrits de fra Ginebró.

Bulletí Informatiu de Ceràmica

BUTLLETÍ INFORMATIU DE CERÀMICA, 53 (Barcelona, VII-XII 93). Entre d'altres temes parla de l'obra de terra cuita a la Cerdanya i al Baridà, del conjunt de pisa i terrissa dels segles XVIII-XIX trobat a Mataró, de l'etapa inicial de la producció terrissera de Palamós, de la ceràmica i bronze d'Andrew Schuster, de Miró ceramista, de les restes d'un plafó militar inèdit del segle XVII. També dona notícia de l'exposició d'Espais Aulica a la punta dels Matxins del Molinar i inclou la fotografia d'una obra de Pilar Sastre.

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 123 a 128 (II, III 94). En el 126 llegim la següent proposició no de llei presentada pel grup parlamentari socialista: «El Parlament de les Illes Balears:

1.- Manifesta que la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és un element fonamental irrenunciable de la identitat històrica i cultural del poble de les Illes Balears.

2.- Interessa dels poders públics que duguin endavant, amb tanta prudència com fermesa, la normalització de la llengua catalana a les Illes Balears, d'acord amb el mandat de l'article 14 de l'Estatut d'Autonomia i en el marc de les disposicions de la Llei 3/1986, de 29 d'abril, de normalització lingüística a les Illes Balears.

3.- Rebutja les manifestacions i actuacions contràries a la normalització de l'ensenyament en llengua catalana i la pretensió d'establir xarxes educatives públiques separades en funció de l'idioma, ateses les perilloses conseqüències de segregació social.

4.- Considera que la normalització de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, té com a objectiu últim fer-ne el vehicle d'ús normal generalitzat dins tots els àmbits de les Illes Balears, d'acord amb la Constitució espanyola, l'Estatut d'Autonomia i la Llei de normalització lingüística, respectant els drets de les altres comunitats lingüístiques existents als territoris insulars a mantenir la seva identitat cultural i lingüística.

COMUNICACIÓ LLUC, 53 (IX-XII 93). Esmenta la pujada anual de Marratxí al Santuari el 3 d'octubre, així com la concentració de 46 motos antigues del club Es Siurell des Figueras el 3 d'octubre, la vinguda a peu des de Pollença de 200 feligresos de la parròquia de Sant Marçal el 12 d'octubre, l'excursió de 30 alumnes del Costa i Llobera de Pòrtol el primer de desembre i la visita de la Tercera Edat de Pòrtol el 16 de desembre.

EL CORREU DE LA UNESCO, 187 (Barna, III 94). Amb el títol «El verd multicolor» tracta del do de les llengües, dels mapes lingüístics, de salvar Babel, del dilema nigerià, de la mort lingüística a Sibèria, entre d'altres articles.

L'ECOLOGISTA, 11 (GOB, Hivern 94). Informa que la plataforma contra la incineradora de son Reus, que compta amb l'adhesió de més de setanta entitats, convocarà mobilitzacions ciutadanes.

LA FOIG, 59, 60 (Garcia/Ribera d'Ebre, I-II, III-IV 94).

FULL INFORMATIU Fundació Serveis de Cultura Popular, 9 (Barcelona, XII 93).

FULL INFORMATIU, Obra Cultural Balear, 10 (XII 93). Parla del viatge a l'Alguer organitzat per l'OCB de Marratxí.

LENGUA I ADMINISTRACIÓ, 50 (Catalunya, III 94). Integrat per l'índex analític i per seccions dels números anteriors. Anuncia una reorganització

de les publicacions de la Direcció Gral de Política Lingüística de la Generalitat i la refosa de Llengua i Administració en una nova revista.

NOTÍCIES DE LA GENERALITAT, 99, 100 (I, II 94). El 100 apareix renovat de presentació i de contingut amb intenció d'aproximar-se més als interessats.

L'OM 25. 25 anys de la revista

L'OM, 297 (Riudoms, I-III 94). Celebra els 25 anys d'existència. Enhorabona.

PAL DE PALLER, 99, 100 (Sant Andreu de Llavaneres, I-II, III-IV 94).

PARTIT POPULAR, 77, 78 (Balears, I, III 94). En el 77 hi surten 2 fotos de Guillem Vidal. El 78 ens informa que el president de la junta local de Marratxí és Gori Bibiloni Juan i el secretari Joan Bestard Juan; també que hi ha 81 afiliats al PP i 4 a les NN.GG.

EL PREGÓ, 0, 1 (II, III 94). Subtitulat Eclesial d'informació i opinió es tracta d'una publicació bimensual en català feta a Barcelona. Ben arribat.

REVISTA DE RIPOLLET, 66 a 69 (I a IV 94).

RONÇANA, 170 (XI-XII 93). Primera recepció d'aquesta revista de la Vall del Tenes íntegrament en català i que, precisament, celebra el seu vint-i-cinquè aniversari. Enhorabona i ben arribada.

SANT ANDREU DE CAP A PEUS, 358 a 362, 364 (I a III, IV 94).

SOLCS I ONES, 10 (CAIB, XII 93).

TALP, 21 (Sant Antoni de Vilamajor, XI 93)

TOTS, 4 (Catalunya, XII 93). Parla de l'aigua i el medi ambient.

LA VALL, 148 a 151 (Vallgorguina, I a IV 94). Per celebrar el 150 fan un número especial amb gran varietat d'articles.

VALL DE VERÇ, 160 (Sant Just Desvern, 194). Celebren el 15è aniversari. Enhorabona.

B.-

Benvolguts subscriptors!

Volem oferir als nostres subscriptors alguna cosa més que la revista. Per això cada mes hi ha una sèrie de detalls per sortejar entre els nostres subscriptors, gentilment cedits per les cases comercials de Marratxí i les entitats del terme.

Ens interessa que els subscriptors es trobin encara més a gust amb **Pòrtula** i que els qui encara no ho són es decidesquin a apuntar-s'hi.

SORTEJAT EL SERVEI DE BELLESA DEL SALÓ MARIA

Na Maria i na Mari del Saló de Belleza

En el sorteig efectuat per ordinador la sort va correspondre a **Enric Iglesias**, del Pla de na Tesa. Enhorabona.

Els premiats poden passar per la Redacció -diàriament, generalment entre 11 i 13:30- o telefonar-nos per quedar d'acord i recollir el regal.

**Tots els premis
caduquen el dia 25
del present mes**

SORTEIG DE PERICOS

Per gentilesa del criador portolà **Antoni Fiol** sortejam quatre parelles de pericos de bona raça.

El resultat del sorteig, fet per ordinador entre els subscriptors de **Pòrtula**, ha estat:

- *Dolors Aguiló, Es Pla de na Tesa
- *Joan Bonet, Sa Cabaneta
- *Jaume Canyelles, Ciutat
- *Restaurant s'Altell, Es Pont d'Inca

SORTEIG D'UN ENCENADOR I UN CENDRER

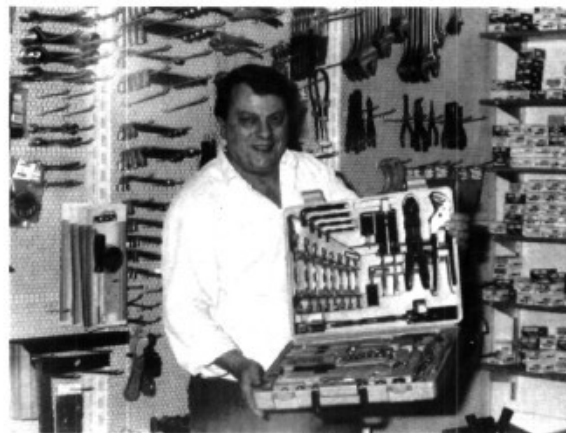
Sortejam una sèrie de lots d'encenedors i cendrers de promoció oferits per cases comercials i entitats bancàries.

El sorteig, realitzat per ordinador, ha donat el següent resultat:

- *Francesc Joan Balaguer, Pòrtol
- *Bar Can Balo, Es Pont d'Inca
- *Miquel Capó, Sa Cabaneta
- *Maria Castell, Sa Cabaneta
- *Catalina Crespí, Ciutat
- *Maria Crespí, Es Pla de na Tesa
- *Bàrbara Garau, Pòrtol
- *Rafel Juan, Pòrtol
- *Maria Oliver, Es Pont d'Inca
- *Antònia Rueda, Es Figueral

ENTITATS I COMERÇOS COL-LABORADORS Ajuntament de Marratxí, Carnisseria ca s'Algaidí, Comercial Ecker-Serra, Escola de Tennis Son Bonet, Esports Reybo, Essències, Ferreteria Rafel Serra, Forn Bon Jorn, Forn de ses Rotes, Obra Cultural Balear, Restaurant s'Amagat, Saló Maria, Viatges Tramuntana

PEL DESEMBRE RIFAM UNA CAIXA D'EINES

Per gentilesa de la **Ferreteria Rafel Serra** del Pont d'Inca (Av. Antoni Maura,85) hi haurà un subscriptor de **Pòrtula** que guanyarà una caixa d'eines de més de cent components. La propera revista durà el nom de la persona sortada. Contactau amb la Redacció.

Pel finestró

... tu també hi pots sortir!
Envia'ns la foto que vulguis o posa't en contacte amb la redacció de **Pòrtula**.

Dues instantànies de la visita dels emperadors del Japó a Mallorca, durant el recorregut per la Cartoixa de Valldemossa, realitzades pel portolà Josep Serra Crespí, de sa Roca Llisa.

Antoni Canyelles "Arraconer" i els seus familiars cuidant-se del servei de bar del camp municipal de son Caulelles.

El grup de Butzetes de sa Cabaneta. Encara hi manquen els més petitons de tots.

Les bunyoleres de can Pere d'Inca s'ho varen passar així de bé durant els dies propers a la festivat de les Verges.

El local de la tercera edat del Pont d'Inca, inaugurat fa poc.

Els fons eren destinats a l'equip de futbol Sant Marçal.

Jaume Sastre rep la raqueta oferida per Esports Reybo i l'Escola de Tennis son Bonet i sortejada per **Pòrtula**.

Recuperau les tècniques tradicionals de recollir i emmagatzemar l'aigua de pluja.

60 POST
SIGNATURE
ENVIOS

Informatiu
Cultural
de Marratxí
-3-11-54 12
07
Majors 39
Tel. 79 78 70
Fax 79 74 36
07141 Pòrtol

COL·LABORADORS: Tolo Aguilar Jofre, Xisca Aguiló i Roig, Angela Anta, Sebastià Bennàsar i Llobera, Catalina Bestard, Neus Bibiloni i Vich, Cati Bisquerra, Guillem Bosch i Roca, Cati Català i Serra, Rafel Crespí i Ramis, Pere Estelrich i Massutí, Carles Feliu, Francisca Juaneda i Ordinas, Guillem Massot i Capó, Guillem Massot i Juan, Joan Massot i Juan, Joana Maria Matas i Alomar, Agustí Miquel, Teresa Moyà, Núria Nogareda, Rafel Oliver, Melcion Puigserver i Canyelles, Antoni Roca i Jerez, Antònia Rosselló, Ramon Rosselló, Biel Santandreu, Joan Ignasi Sastre, Vicenç Sastre, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: El matrimoni format per Jaume Amengual Bestard, de can Vent i Catalina Serra Vich, de can Monjo Fondo, ambdós de Pòrtol (fotografia gentilmente cedida per Jaume Amengual Serra)

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Josep Antoni Calvo i Femenies, Biel Massot i Muntaner, Bartomeu Pou i Fiol.

Imprès a Imatge 70

D.L.: PM 529/81

Aquell temps!

CONSIGNA EN
SUS ENVIOS EL
CODIGO POSTAL

PALMA DE
-3-11-54 12
07
MALLORCA

CONSIGNA EN
SUS ENVIOS EL
CODIGO POSTAL

PALMA DE
-3-11-54 12
07
MALLORCA

Els nou germans de can Vent, fills del matrimoni que surt en portada, amb la seva mare. Davant can Pere d'Inca, l'any 1952.

D'esquerra a dreta

Drets: Jaume de can Vent, Catalina de can Marill (+), Rosa de can Vent (+), Bartomeu de can Monjo (+), Maria de can Monjo, Antònia des Forn, Joan de can Calet (+)

Asseguts: Beneta de can Pere d'Inca, Catalina Serra Vich (+), Magdalena de can Vent.

Fotografia gentilmente cedida per Jaume Amengual Serra.

CONSIGNA EN
SUS ENVIOS EL
CODIGO POSTAL